РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень:
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND St., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week —
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND St., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., Четвер 14-го марта 1918. Ч. 31.

VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, March 14, 1918. No. 31.

УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ПІД ОДЕСОЮ.

Доля Росії спочиває в руках всеросійського конґресу в Москві.

Президент Вілсон вислав з нагоди конґресу привіт російському народови.

Великий воздушний напад на Париж. — 100 людий убитих, богато ранених.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ ДО ОДЕСИ.

Розігнано большевицькі банди коло Бахмача і Роздільної.

БЕРЛІН, 11. марта. — Нинішний німецький урядовий звіт подає отсі вісти зі східного терену війни:

„Коло Бахмача (140 миль на північний схід від Києва, в Чернигівщині) **і коло Роздільної** (при залізничнім шляху Жмеринка-Одеса) **розігнано ворожі банди.** На прочім фронті не зайшло нічого нового.

РОТЕРДАМ, 11. марта. — Приватна телеграма з Гамбурга доносить, **що німецькі війска находять ся всего у віддаленю 9 миль від Одеси.**

Заграничні конси. утікають з посіхом з Одеси.

ПЕТРОГРАД, 12. марта. — **Австрійські і українські війска зближають ся до Одеси.**

Заграничні консулі і державні урядники з посіхом омыскають місто. Переполох, який недавно панував в місті, уступив; мешканці зовсім обоятно ожидають дальших подій.

Головна кватира червоних сторожий одержала вістку, що 60.000 людий зголосило ся до оборони міста.

Німецькі війска зломили сильний опір чеських війск коло Бахмача.

КОПЕНГАҐЕН, 12. марта. — Німецькі війска **зломили** коло Бахмача „сильний опір" неприятеля, якого **війска** складали ся головно з чеських жовнірів, які повтікали з австрійської армії, доносить нинішня телеграма з Берліна.

Київський „совет" працював над жидівською автономією.

ПЕТРОГРАД, 7. марта. — Мировий договір підписано, але се ще не дає жадної певности, що Росія поспішне в мирі з Німеччиною. **Зроблено плани** на зреорганізованє червоних сторожий і сі плани переводить ся в житє.

Німці терорізують населенє в занятих провінціях.

Представники київського „совета" роб. і салд. депутатів розпочали бій працю над жидівською автономією, який місто було занятє німецькими війсками. **Ся праця зістала перервана, коли прийшли Німці.**

Румуни здавили працю революційних організацій в Бесарабії. Румуни терорізували передовсім Жидів. Богато провідирів жидівських організацій в Кишиневі арештовано.

Голяндія залюбує спровадкувати збіже з України.

АМСТЕРДАМ, 11. марта. — Посол Трельстра, виголошучи в парляменті промову в справі виглядів спровадкуваня збіжа з Америки, візвав правительство, щоби поробило заходи, **аби спровадкувати збіже з України.**

Мілїоновий запис на українські просьвітні цїли.

АМСТЕРДАМ (Голяндія), 7. лютого. — Запис в сумі одного мілїона рублїв, який зробила була перед 60 роками на українські просьвітні цїли гр. Браніцька, котра походила з одної з найбогатших дідичівських родин на Україні, зістав виплачений тепер враз з надсїлками відсотками новому українському правительству.

Сі фонди находили ся під секвестром бувшого російського правительства, яке ніколи не відносило ся прихильно до пошираня народної просьвіти.

Німці плянують канал між Чорним і Балтїйським морем.

ЛОНДОН, 12. марта. — Роблячи скорий поступ в розчисленю російської держави, Німеччина робить також великі приготованя до використаня своїх здобутків.

В пляні Німеччини лежить повести канал, який лучив би Чорне і Балтїйське море, а який правдоподібно був би утворений ріками Дніпром і Двиною.

Вісти доносять, що того рода застереженє буде зроблене зі сторони Німеччини в торговельним договорі з Росією. Німецькі банки заявили готовість достарчити конечних фондів на будову такого каналу.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ДОЛЯ РОСІЇ СПОЧИВАЄ В РУКАХ КОНҐРЕСУ.

Надіють ся, що прийде до боротьби між партією мира а дальшої війни.

КОПЕНГАҐЕН, 12. марта. — **Четвертий всеросійський конґрес робітничих і салдатських „саветів" розпочинає нині в Москві** свої наради **і доля большевицького режіму, буде залежати від рішень конґресу.**

Між делегатами рїжних „саветів" (рад) витворили ся рїжні партії.

Ленін, большевицький премієр, обстає за потвердженєм мирового договору, заключеного між большевицькими делегатами і центральними державами в Берестю Литовськім. По **того стороні стануть правдоподібно делегати петроградського і московського „савету".**

Друга партія домагаєть ся формального відкиненя мирового договору і утвореня „червоної армії".

Трета партія є знова за тим, щоби мировий договір злегковажити, а виповісти „святу війну" проти Німеччини і Австро-Угорщини та проти „всїх прочих ворогів революції".

Яку ролю буде грати в Москві бувший міністер заґр. справ, Лев Троцький, є неєвнє.

ПРИВІТ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА НА ВСЕРОСІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС У МОСКВІ.

ВАШИҐТОН, 11. марта. — Привіт президента Вілсона російському народови, висланий на руки всеросійського конґресу „саветів", який має завтра зібрати ся, щоби потвердити або відкинути мировий договір, підписаний російськими делегатами в Берестю Литовськім, звучить:

„Чи не маю я скористати з нагоди зібрана конґресу саветів, щоби висказати сердечну симпатію, яку відчуває нарід Злучених Держав зглядом російського народу під сю пору, коли німецька сила змагає зломити і знищити всї змагання до свободи та на місце цїлий російського народу поставити бажаня Німеччини?

„Хоч правительство Злучених Держав на нещасте не находить ся тепер в положеню дати безпосередну і успішну поміч, яку бажало би дати, я прошу запевнити російський нарід через конґрес, що воно використає кожду нагоду, щоби лише забезпечити Росії шераз цїлковиту зверхність і независимість в її власних справах та цїлковите привернене її великої ролї в житю Европи і новочасного сьвіта.

„Цїле серце народу Злучених Держав є злучене з російським народом в змаганях освободити ся раз на все від автократичного правительства і стати паном свого власного житя.

„Вудров Вілсон".

(Телеграма надана до американського консуля в Москві з припорученєм, щоби її передав конґресови).

ЛЬВА ТРОЦЬКОГО УСУНУВ ЛЕНІН.

Троцький був проти потвердженя мирового договору.

ЛОНДОН, 11. марта. — **Льва Троцького усунув премієр Ленін після суперечки над мировим договором з Німеччиною,** як се доносить телеграма до „Морнінґ Пост", надана в суботу в Петрограді.

Троцький стояв на становищи, що мир є вимушений силою та що жадне право не признає вимушені обітниці яко обовязуючі. Опираючи ся на тім, Троцький заявив, що обовязком Росії є дальше боротись ся, хочби прийшло ся вести лише підздзорну війну, та **що не належить потверджувати ніякого мирового договору.**

Знова премієр Ленін станув на становищи, **що мировий договір мусить бути потверджений** і виводив теорію, що нещасливий договір не мусить конче принести загибіль державі, як се нераз мала ся справ з Прусами.

В Петрограді утворено два комітети.

ПЕТРОГРАД, 14. марта. — З огляду на те, що правительство народних комісарів перенесло ся до Москви, **утворено в Петрограді окремий військовий революційний комітет з Львом Троцьким яко президентом.**

Крім того покликано до жита ще другий комітет, так звану раду комісарів. Президентом сеї ради має бути Зіновіев, великий приятель Ленїна.

Посольства неутральних держав посїдали в Петрограді.

Большевицька партія приймає назву комуністичної.

ПЕТРОГРАД, 11. марта. — Перенесенє осїдку правительства до Москви вважають першим кроком в організованю оборони на всїх фронтах. Панує загальне перекоранє, що **большевикам прийдеть ся боротись з обома, проти Німеччини і Японії.**

Комітет большевицького конґресу скликаного на день 12. марта, відкинув назву „соціял-демократичної" партії, а приймив назву партії „**комуністичної**". Як доносить, большевики не хочуть мати нічого подібного зі соціял-демократичною партією в Німеччині, яка стоїть на услугах німецького правительства.

Російське правительство є готове дальше перенести столицю.

ВАШИҐТОН, 12. марта. — **Російське революційне правительство є приготоване перенести столицю з Москви до иншого міста,** положеного дальше на схід, на случай, коли би німецькі війска підняли знова наступ проти Росії.

Нинішна телеграма, яка надійшла до департаменту заґр. справ від американського консуля з Москви, доносить, що ролять ся приготованя, аби на случай потреби перенести осїдок правительства до якогось иншого міста.

Клятву, кинену патріярхом Тихоном, відчитувано сеї недїлї.

ПЕТРОГРАД, 11. марта. — Клятва, яку кинув на большевиків Тихон, патріярх всеї Росиї і митрополит московський, була останної недїлї відчитана у всїх церквах.

В Петрограді поширюють ся тифова пошесть.

У Франції.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

60 НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ БОМБАРДУВАЛО ПАРИЖ.

Богато будинків ушкоджено і підпалено.

ЛОНДОН, 12. марта. — **Німецькі літаки зробили в понеділок в ночи напад на Париж.**

Перший алярм дано о годині 9.10 вечером, що 7 відділів літаків прямує в сторону Парижа. О год. 10.15 почали літаки бомбардувати Париж. О північи дано сигнали, що літаки вже відлетїли.

Около 60 літаків перелетіло через боєву лінію французьку. Треба надіяти ся, що завдяки сильному огневи гармат, який через цїлий час товаришив німецьким літакам значне число німецьких літаків не було всилї долетіти до Парижа.

Урядовий звіт доносить, що богато бомб впало в Парижи і на передмістє. Богато будинків ушкоджених або підпалених. Скількість жертв ще незнана.

Поверх 100 осіб згинуло, богато ранених.

ПАРИЖ, 12. марта. — Воздушний напад з останної ночи спричинив великі шкоди в місті і на передмістях. Богато людий згинуло, богато ранених.

В самім місті було 29 осіб убитих і 50 ранених; на передмістях було 5 убитих і 29 ранених.

Крім жертв, які згинули безпосередно від вибуху бомб, 66 осіб, передвсім женщин і дітий, подусило ся в підземнім зелїзничім тунелю, куди схоронили ся перед бомбами.

Секретар війни, Бейкер, скрив ся до пивниці.

ПАРИЖ, 12. марта. — Американський секретар війни, Бейкер, який вчера прибув тут з Америки, відбував якраз конференцію зі шефом американського головного штабу, ген. Бідсом, коли дали ся чути сигнали про наближаючий ся напад ворожих літаків.

Гамір, який спричиняли сигнали і гарматний огонь проти літаків, не викликали у секретаря переполоху. Однак заряд готелю, побоюючи ся о безпеку своїх гостий, намовив їх, щоби скрили ся до пивниці, де дальше продовжали конференцію.

В Італії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

БОМБАРДОВАНЄ МІСТА НЕАПОЛЮ.

В Австрії ухвалено 6,000,000.000 корон военного кредиту.

АМСТЕРДАМ, 11. марта. — В австрійській палаті панів, як се доносить телеграма з Відня, прийнято ухвалу в справі тимчасового военного кредиту в сумі 6,000,000.000 корон на слїдуючі 4 місяці.

Підчас дебати над тим законопроєктом **премієр др. Зайдлер, вказав на конечність реформи австрійської конституції.**

У Фінляндії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

У Фінляндії мордують дідичів і духовенство.

СТОКГОЛЬМ, 11. марта. — Відділи „червоної сторожі" в Гельзінґфорсі. довершають ся чимраз більших насильств, як се доносять вісти з Вази (Фінляндія).

„Вони поступають свавільно, доносить телеграма — вибираючи жертви з поміж інтелєктуальних кляс; передівсім убивають духовенство і дідичів. Всїх членів хліборобскої комісії з виїмком одного замордовано.

Фінський премієр утік до Берліна.

ЛОНДОН, 12. марта. — Телеграма з понеділка доносить з Копенґаґен:

„Фінський премієр, Свінґфвуд, прибув до Берліна, утікши з Гельзінґфорсу. Червона сторожа переносить свій осїдок з Гельзінґфорсу до Свеаборґу, що вказує, що вона не є вповні обороните столиці і задержати її у своїх руках".

В Німеччині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Нова позичка Німеччини виносить 15,000,000.000 марок.

ЛОНДОН, 12. марта. — Нова німецька позичка воєнна буде виносити 15.000,000,000 марок, як се доносить телеграма з Копенґаґен.

Дотепер німецькі позички становлять разом суму 109,000,000.000 марок (27¼ білїона долярів).

Парлямент жадає ясного означеня становища зглядом пограничних держав.

АМСТЕРДАМ, 11. марта. — Більша часть партій в німецькім парляменті має намір зажадати ясного означеня становища зглядом пограничних держав, які давнійше входили в склад російської держави.

„Бремен Везер-Цайтунґ" доносить, що се жадане буде поставлене перед потвердженєм мирового договору з Росією.

Німеччина в страху о полонених Німців.

ЛОНДОН, 11. марта. — Нинішна телеграма з Берна (Швайцарія) доносить, що в Німеччини панує страх, щоби Японія на случай виправи на Сибір не взяла в полон Німців, які яко полонені перебувають на східній Сибірї. Полонених Німців має находити ся у східній Сибірї около 100.000 жовнірів і 4.000 офіцирів.

На Сибірі.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Большевики в боротьбі з козаками на Сибірі.

ЛОНДОН, 11. марта. — **Большевицькі війска під командою німецьких офіцирів, яких у Вілїнеї з полону, маючи до своїх услуг також пільну артилерію, протягнули козацькі відділи ген. Семенова на схід вздовж сибірської залізниці в напрямі границь Манджурії.**

В битві впали вже жертви. Ген. Семенов має намір зреформувати свій боєвий фронт вздовж залізничого шляху і спробувати зломити контролю большевиків.

Вісти з далекого сходу доносить, що ген. Семенов намірє розпочати таки правильну кампанію проти большевиків та стараєть ся вістити їх східний фронт від західнього.

(Продолженє на стор. 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 82 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.

BOHDAN DUTKEWYCH, Managing editor.

NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:

United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25

Single copy 3 cents. Нумероване число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 82 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda". При висилано замовлення належить долучити мані-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ.

Представники Центральної Ради в гостині в австрійськім парляменті

В кілька днів по заключеню мира між Україною і центральними державами деякі українські мирові делегати разом дз заступником председателя делегації прибули до Відня і в середу (20. лютого б. р.) прислухували ся нарадам австрійського парляменту. Сей день засідання парляменту був дуже бурливий, а до того ще Поляки, побачивши на галереї делегатів Української Центральної Ради, почали обструкцію, яка однак не довго тривала. По скінченю обструкції провідник польських соціялістів, Дашиньский, почав виголошувати україножерну промову, яку однак заглушили голоси українських і німецьких послів.

Білорусь і Польща.

Коли польський легіон в Росії під проводом команданта Довбур-Мусьнїцького повстав проти большевиків і заняв Могилів на Білорусі, він рівночасно оголосив зараз, що Білорусь входить в союз із Польщею.

Інтересовані сусіди Польщі обурили ся на новий нахабний крок Поляків. Прецінь білоруські провідники не зробили формальної заяви, що хочуть союза з Польщею... Отже, на якій основі Поляки мали право проклямувати союз Білорусп з Польщею?...

До сеї справи вмішало ся німецьке правительство, яке й заявило, що ніякий союз Білорусп з Польщею не є важний, доки такого союза не схоче сама Білорусь, значить, доки представники Білорусп не зроблять про се формальної заяви.

А звісно є, що Білорусь хоче самостійности. Про сю справу білоруські представники широко інформували свого часу Українську Центральну Раду, яка й обіцяла Білорусинам свою поміч у їх боротьбі за самостійність.

Манїфест австрійських Югославян.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

35 полуднево-славянських послів в австрійськім парляменті вручили манїфест австро-угорський, німецький, український і московський делегації у Берестю Литовськім, домагаючи ся радикальних реформ у внутрішних справах Австро-Угорщини і основаня независимої і суверенної югославянської держави.

Опублїковане манїфесту було заборонене в Австро-Угорщині. Він починаєть ся сильним протестом проти відмовленя австро-угорського правительства дати дозвіл представникам гнетених національностий Австро-Угорщини брати участь у мирових переговорах, і по перегляді опресій в минувшині, манїфест говорить:

„Страшний гнет теперішної сьвітової війни причинив ся до винищеня цьвіту нашої молоді, яка дуже часто стрічала ся в бій тві зі своїми братами. В тімсамім часі у нутрі монархії гірко переслідувано Югославян. Десятки тисяч родин знищено; мущин, женщин і дітий вішано „за зраду", а їх маєтки або спалено або знищено.

„Далеко більше число нашого народу упало серед диких відносин. Тисячі прогнано з рідної землї. Тисячі горожан вивезено яко підозріли ворогів австро-угорської армії.

„По тяжких муках богато з них покінчило житє в різний спосіб. У кровавій боротьбі проти цивільного населення, позбавленого всякого средства оборони, правлячі круги здобули легко побіду. Тепер, на перекір всьому, дійсний вираз волї народа вийшов на денне сьвітло і здобув собі якнайвищий відгомін в суспільности. Так звана „конституція", дана монархією в цілі лекшого розвитку народів, се глум; в дійсности ся „конституція" скріпляє Німців і Мадярів у їх зорганізованій опресії слабших народів. Ми жадаємо:

„1. Безпроволочного, загального і демократичного мира, з цілковитим розброженем, з міждержавними гарантіями і запевненями вільного розвою всіх націй, великих і малих.

„2. Повного признаня і забезпеченя цілковитого і свобідного права народів на самовизначенє, а головно в питанях, де ходить довідати ся, чи вони бажають вільної держави і в якій формі вона має бути установлена.

„3. Для нашої держави ми нічого чужого не жадаємо; ми жадаємо лише, щоби наша держава складала ся з територій, заселених збитою масою нашого народу, до якого належать Серби, Хорвати і Словинці.

„4. Море, а головно Адрійське, мусить бути вільне.

„Всякий мир, який намагав би ся продовжити істнуючу ситуацію, не буде миром для народів сеї монархії.

„Такий мир був би початком боротьби о житє і смерть австрійських Славян і дальшою небезпекою для міжнародних конфліктів".

Перший виступ панни Еви Дідур на концерті в Метрополитен опері.

Минувшої неділї, дня 10. марта, на вечірнім концерті в Метрополитен опері в Ню Йорку, взяла участь панна Ева Дідур, дочка звісного оперевого співака, Українця, п. Адама Дідура.

Панна Дідур числить около 20 літ. Виступ її на концерті в Метрополитен се був перший її публичний виступ. В склад програми п-ни Дідур входили дві точки, арія з опери „Жидівка" і арія з опери „Тоска". Публика, яка по береги виповнила театр Метрополитен опери, гучними оплесками нагороджувала співи п-ни Дідур, змушуючи її до відспіваня ще кількох пісень надпрограмово. П-на Дідур відспівала одну пісню англійску, одну італійску, а дві українські. По відспіваню першої пісні „Віють вітри, віють буйні" посипала ся сильна буря оплесків. Тоді п-на Дідур відспівала ще другу українську пісню „У сусіда хата біла". Довготриваючі оплески примусили п-ну Дідур повторити щераз обі українські пісні.

П-на Ева Дідур має сильний, повний, милозвучний дїричний сопран. Голос незвичайної теплоти і кольору. Є надія, що п-на Дідур, гідна наслідниця свого імени, в недалекій будучности займе визначне місце між оперовими артистками. Як доносять, п-на Дідур посідає, подібно як її батько, крім голосу також великий талан артистичний.

На лицю п. Дідура, який прислухував ся співови, маловало ся вдоволенє а заразом гордість. Між публикою можна було завважати чимало Українців, які, довідавши ся про виступ п-ни Дідур, прибули, щоби послухати голосу дочки свого земляка.

Притім треба також завважати, що американський публицї припадають незвичайно до вподоби українські пісні. Отсе вже другий з ряду концерт в Метрополитен опері, на котрім українську пісню принято найбільше гучними оплесками. (Попереднї неділї співала на концерті в Метрополитен опері українські пісні оперова артистка, панї Ельма Глюк).

Річниця революції в Росії.

Отсе якраз минає рік від хвилї, коли рознесла ся по цїлім сьвітї вістка, що в Росії відбула ся революція, що повалено старий режім та що утворено нове правительство.

На окремім засіданю думи проголошено усуненє старого правительства. Президент думи, Родзянко, подаючи се до відома, заявив:

„Вдарила година, коли має запанувати воля народу".

Вслїд за тим вислано до царя делегацію, жадаючи його устуненя з престола.

Урядова телеграма, датована дня 14. марта в Петрограді, подала до відома цїлому сьвітови отсю новину:

„Нині, в третім дни революції, столиця, в якій скоро привернено спокій, опинила ся зовсім у власти екзекутивного комітету думи і вийск".

* * *

Ще перед роком істнувала велика 180-мілїонова російська держава під владою царя-самодержця Николая. Ще перед роком велика російська держава було великою тюрмою, в якій стогнали десятки народів, позбавлені навіть права звати ся народом. Заледви рік минув від сеї хвилї. Настунив великий пожар. Серед згарища колишної Росії видніють ся нині лише недогарок — се Московщина. А огонь тліє дальше, та не знати, чи й з неї ще що останеть ся.

* * *

На початках революції здавало ся, що колишня „тюрма поневолених народів" перемінить ся в „сїмю вільних народів", що колишне недовіре народів до царської Росії уступить раз на все; та захланність і короткозорість проводирів московського народу зневічили всякі надїї на дружне пожите народів.

І ми були свідками, як народи, котрі ще недавно входили в склад великої російської держави, а які в дійсности становили головні підвалини її істнованя, почали відмежовати ся від Москви та творити свої власні правительства, самостійні держави, независимі від Москви і Петрограду.

Недовіре народів, яке було велике за часів царського режїму, не то що не устуиило, але противно — ще сильнїйше скріпило ся. Народи наглядно переконали ся, що не велика рїжниця між царською а большевицькою Московщиною. Як одній так і другій хотіло ся задержати панованє і зверхність над прочими народами Росії.

* * *

Наглядним доказом, що Московщина, навіть найбільше радикальна і найбільше поступова — в словах, бо на ділї вона такою ніколи не була — ніколи не думала зречи ся свого панованя над другими народами, є її поступованє супроти українського народу.

Ми чули поступові і демократичні кличі першого революційного російського правительства за часів князя Львова, яке робило великі обітниці переобразити народи. Коли однак Україна уімнула ся о автономію, то стрінули її сейчас закиди розбиваня Росії і німецької інтриги. А вкінци правительство заявило, що воно не має права рішати сеї справи, бо вона належить до установчих зборів.

Вина правительства князя Львова, наступило нове, поступовійше, під управою Керенського. Україна відновила своє жаданє. Відповідию на те була погроза, що багнетами розженуть українське правительство.

Прийшов конець правительству Керенського і наступило вже дуже радикальне і поступове правительство большевиків, Леніна і Троцького. Се правительство пійшло таки війною на Україну і по нинїшний день огнем і мечем ширить знищенє на українських землях.

Отсе яркий і наглядний доказ, що Московщина ніколи щиро не думала про високі і демократичні кличі, які вона голосила. Сї кличі служили їй в першій мірі для тумаченя тих народів, які вона думала опутати, та для закритя перед сьвітом своїх властивих цїлий.

* * *

Однак Московщині не довго вдавала ся штука. Народи зразуміли, до чого стремить Московщина. Нині Московщина остала ся сама, всїми опущена і безрадна. Навіть в самім осередку Московщини підняло ся пекло. Петроград, який ще недавно величав ся осїдком найбільше демократичної держави, нині стоїть пусткою.

Отсе кара за давні і нові гріхи Московщини!

Повідомленє.

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄТЬ СЯ ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ, ЩО МАРТ Є ПОСЛІДНИМ МІСЯЦЕМ, В КОТРІМ ПРИНИМАЄТЬ СЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

Українська Центральна Рада і російські „народні комісарі".

(„Заєя", ч. 3, з 27. січня 1918).

З надійшовших в останні часи вістий видно, що Ленінський уряд, або як він себе називає „народні комісарі", предявив Українській Центральній Раді кілька ультиматів і врешті обявив Україні війну. Ленінський уряд визнав, що Центральна Рада є рада буржуазна і таку раду треба розігнати, а всю владу передати раді салдатських і робітничих депутатів. Але се могли сказати люди або просто несьвідомі, або хулїгани, котрі хотять поживити ся при добрій нагоді.

Розбираючи склад Центральної Ради, ми бачимо, що членами її є 212 селянських депутатів, 123 військових і 100 робітничих; крім того 27 членів військової Ради, кілька представників професійних, промислових і рїжних громадських організацій. З сього ясно видно, що Рада зовсім не буржуазна, а цїлком демократична. Найбільше в Раді депутатів-селян, але воно так і повинно бути, бо селян на Україні більше ніж людий иншої верстви.

І от, як бачите, Центральна Рада є народний парлямент, котрий склав з себе тимчасовий уряд України, або як називають його — Генеральний Секретаріят. Усї вони взяли ся дружно до роботи і в недовгий час Україна стала Народною Республикою, котра з кождим днем кріпне і кріпне під мудрим проводом славного нашого батька, голови Ради, М Грушевського, і голови Секретаріяту, Винниченка. Ми бачимо, що навіть сьоюзні держави як Румунія, Франція, Італія і Англія визнали республику України, а французький посол висказав ся, що Франція дасть гроші на укріпленє нової держави.

Одночасно теж іде кипуча робота і на Дону. Козаки на чолї з Каледіном зорганізували собі уряд, вигнали так званих „большевиків" і утворили в своїм краю красний лад.

Теж саме помічаєть ся і в Молдавії, Білорусп, Таврії і на Кавказї.

„Народним комісарям" Ленінови і Ко. дуже не подобалась така організаційна робота, а тим паче, коли секретар внутрішних справ, п. Винниченко, виніс питанє про організацію центрального російського федеративного уряду. Колись се здійснило ся, то тоді Ленїн лишив ся-б тепленького місця яке він заняв у Петрограді.

І ото Ленїн заявив, що Рада є контрреволюційна і видав наказ передати на Україні владу Ради селянських, салдатських робітничих депутатів, а коли Рада до сього не допустила, то „тепла компанія" обявила Україні війну.

Але чи може бути більш безглуздя, ніж те, яке виявили „народні комісарі". В той час коли на всїх фронтах їдуть братаня з Німцями, своїм же справжним братам оповіщенє війну і війну кому? — таким же самим демократам, котрі теж прагнуть волї, братерства і красшої долї свому краєви. Рїжниця між ними тільки в тім що Україні будують свою державу, а Москалї руйнують і руйнують до грунту.

Лишнї далї до будови держави України, Центральна Рада вчасно необхідним скликати Установчі Збори, які повинні відкрити ся в Київі 22. січня. На сих то Зборах, куди їдуть ся представники від усеї України, буде вирішено, який повинен бути лад на Україні. Сї Установчі Збори ми повинні підтримувати всіми силами, а поки там буде що вирішено, тепер признавати виконуючим органом Генеральний Секретаріят і йому коритись.

Громадяни! Наближаєть ся час виборів депутата до Установчих Зборів і від нас, мешкаючих в Манджурії. Звертайте-ж свою увагу на те, щоби вибрати депутата з соціялістичним напрямком, котрий привів би нас до рівности і братерства і до бажаного на Україні соціялістичного ладу.

Федїр Тошький-Ярмоленко.

Сею дорогою подає до відома всім членам У. Н. Союза, що адреса головного председателя У. Н. Союза є як слїдує:

MR. K. KYRCZIW,
68 Greene St., Jersey City, N. J.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарні „Свободи".

Безголовий звір.

(Вінніпегський „Український Голос", ч. 9, з 27. лютого 1918).

Се, що послїдними часами дїєть ся в Росії, не дасть ся вже підвести під ніяку міру людського розуму; се похоже на систематичне безголове. Люди йдуть не вперед, але назад; не від думки до вчинку, але від вчинку до думки про тойже вчинок. Все робить ся зовсім на ослїп.

Історія большевицького правлїня — се власне історія безголовя, доведеного до крайности. Ленїн і Троцький зачинали все свою роботу не від будованя, але від нищеня всяких основ громадського ладу.

В правительстві Керенського мали репрезентантів рїжні клясси і народні партії, було отже більше контролї над всякою роботою зі сторони народу і більше відвічальности в репрезентантів власти. Однакож большевики нищать се будь-що-будь народне представництво і зводять сю власть до рук своєї одної партії.

І першого зараз дня видають війну — як казав уже хтось — цїлому сьвітови: і Німеччині, й Австрії, й аліянтам, і всім московськими народам Росії, а між ним Україні і Фінляндії, а навіть всім партіям соціялістичним московським і немосковським, словом — усїм, хто в найменшій дрібниці не годив ся з ними, або радше всім, в кого могли бути більше здорової думки ніж у них.

І се роблять вони тоді, коли війна і нелад завели вже бучу Росію над пропасть. Здавало ся мабуть сим людям, що на токлик їх розфантазованих, залїх голов повстане цїлий сьвіт, злучить ся з ними і вони підуть по цїлій Европі, Азії і Америці, все руйнуючим походом.

І почав ся сей їх похід, але не по західних краях, не по ворожій Німеччині, але по самій Росії. Власну державу заміняють на военний терен, а власні народи взято за ворогів. І попалось наново нищенє того, чого не знищила тилїтна війна. Се, що війна ще не закінчена і що ворог ради тому не задовів, про се в них видно не було і думки. В їх горячій уяві політичні границі держав перестали істнувати давно, все зобітницьке сьвіта злило ся в одну масу, по большевицьки настроену, і лише ждє слушної хвилї, щоби з ними злучити ся. Одними непокірними лишили ся тїльки Українці і Фінляндці.

Прийшло врешті до того, що Українці, не хотячи зовсім проливати границю Персії. Сї відділи, як доносить телеграма, не числять більше ніж 400 людий; вонц мають намір розпочати наступ на Тегеран.

На Сибірп.

(Продовженє зі стор. 1-шої).

Козаки ген. Семенова утікають.

ХАРБІН (Манджурія), 12. марта. — Генерал Семенов, протибольшевицький провідник на Сибірп, був приневолений щофнути со до Манджурії, уступаючи перед перевагою большевицьких войск.

Точність в стрїлянню підчас боротьби вказує, що войску большевиків помагають полонені Німці.

Ген. Семенов, уступаючи, зправ зі собою убитих і ранених. Поїзд з лїкарською помочию відїхав нині з Харбіна.

Невдачу ген. Семенова спричиннв брак амунїції і фондів.

Козаки зловили большевицьку делегацію.

САН ФРАНЦИСКО, 11. марта. — Адфред Телам, американський інжинїр, який вчера приїхав тут з Росії, оповідає, що недавно тому зоружені козаки напали на большевицьку делегацію в поїзді на сибірській зелїзниці в Чіті. Большевицькі делегати були в дорозї з Росії до Хін і везли зі собою 5 мілїонів рублїв. Козаки обрабували делегатів, а провідника убили.

Після оповіданя Телама делегація складала ся з 12 большевицьких провідників, між ними був також колишний член думи. Делегати їхали в опечатаним возї. Козаки забрали делегатів з воза, а коли відтак назад повернули, заявили, що папери і гроші делегації зістали сконфісковані, що провідників розстріляний та що такасама доля чекає й прочих делегатів, скоро лише козаки одержать про них відповідні информації.

Червоні сторожі перейшли границю Персії.

ВАШИНГТОН, 11. марта. — Департамент загр. справ одержав вістку з Тегерану, столиці Персії, що малі віддїли російської червоної сторожі перейшли границю Персії. Сї відділи, як доносить телеграма, не числять більше ніж 400 людий; вонц мають намір розпочати наступ на Тегеран.

Ген. Алексїев на чолї козаків проти большевиків.

На полудни ген. Алексїев, бувший головний командант російських войск і один з найспособійших генералів в російській армії, **приготовляєть ся до наступу проти петроградського правительства.** Він стоїть на чолї армії, зложеної з козаків, які ради побільшенє їх жовниру, невдоволені з політики большевиків, і тисячі офіцирів. Богато з офіцирів вступає яко простості жовник, щоби лише помогти повалити режім Леніна.

Залоги з російських кораблїв на Балтійськім мори повтікали.

ЛОНДОН, 12. марта. — Петроградський кореспондент доносить до „Таймса", що залоги з російських кораблїв, які находили ся в Гельзінґфорсї, повтікали. На кождім кораблї остала ся лише варта. Дредноти мають небавом відплисти до Кронштату. Всї движимі річи, які находили ся на російських крыжлярах, „Аврора" і „Діяна", які стоями на якорах на ріці Неві, моряки забрали.

Туреччина признаєть независимі правительства на Кавказї.

АМСТЕРДАМ, 8. марта. — Енвер Паша, промовляючи в турецькім парляменті, сказав, що супроти заваи большевиків, що самовизначенє є правом всіх народів, турецьке правительство признаєть автономічні правительства, які вже зістали утворені на Кавказї, і инші правительства в сусїдстві Туреччини та дадуть їм помич, коли сього буде заходити потреба.

Дмитро Загул.

ВЕРТАЙТЕСЬ ДО СВОГО НАРОДУ.

Ви всї, що кинули рідний поріг
Нещасним нашадкам на шкоду,
Вертайтесь, цитайте забутих доріг,
Вертайтесь до свого народу.

Згадайте тужливі, журливі слова,
Що серце в пісних вилива.
Во вас не вратте божиця нова,
Де вашого бога не стало!

Чужим цвітом, чужим вівтарем
Ви голову довго тішили,
Самі зруйнували свій батьківський храм
І власного бога хулили.

Верніть ся, вернітесь, невірні сини,
До тихого рідного краю!
У рідній країні діждетесь весни
І знайдете стежку до раю.

(„Заєя").

Запір є великою небезпекою.

яке потягає за собою ВСІМИ НЕДУГИ і ПРИКРІ ТЕРПІННЯ: заплавлює слізної кишки, забруднює утробів, нестравність, брак апетиту, заворот і біль голови, зігнилий запах з рота, нечиста кров, вимоги скірні як чирки, пришці і т. п. Безсонність, нервовість, знесилля до життя. Свідомі слави КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче лічить запір а заразом устраює всілякі недомагання, які викликує ЗАПІР. НЕ ПІЙ гіркої соли, не уживай ніґулок прочищаючих, ані лей так званих „ГІРКИХ ВИН", що вимагають СТРАШНІ корчі і муки кишок, почім в короткім часі знов вертає стара біда ЗАПІР. Звільніть себе від тих клопотів раз НА ЗАВСІГДИ. Купіть що НИНІ КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче а побачите ви вновь добре діласе.

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО Лічниче уздоровить Вас від ЗАПОРУ, додасть Вам здоровля, сил і кріпкости. Знова станеш веселий, охочий до праці і забави. — ПАМЯТАЙТЕ, що ми заґарантуємо тобі, що доказе, що КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче не є таке як описуємо. КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче коштує одну фляшка $1.10 до набуте в АПТИКАХ, в більших складах, у наших агентів або прямо у властителів:

D. WROBLEWSKI & CO.,
Dept. R. R.
196 East 41th St., New York City.

Читайте „Свободу" і приєднуйте ій нових передплатників!

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотіли би Ви лішше жити? Чи хотіли би Ви знати правдиву?: Заробити Вам може грошик? НЕ ВДІЄЖ ЩО ТАКІ

Всі ті Наші бажали спізнати ся, як Ви будете знати англійський язик. Подивіть на своїх знайомих, говорячих по англійськи, як їм зле є дострідно. Вони читають англійські газети, ходять до театрів, беруть ся до торговлі і все понимають. Ви Ви що дотінає стати такими? Коли Ви сами або і знаєте не знаєте англійської мови, то не жалуйте ані дяки часу, ані таки сьогодня напишіть до нас лист і получіть 10 центів гріпим або марками, а ми зашлемо Вам пробну лекцію і покажемо Вам як ми гаварантуємо научити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по англійськи за незначайно малою оплатою. Ми учимо заочно. Лекції висилаємо почтою до всіх країв Америки. Тисячі людий покінчили сю школу і тепер вони дістають лаш. Де саме робоче то і Ви. — Адресуйте: 102—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

ВОЄННІ ВИНАХОДИ

ПОМОЖУТЬ ВИГРАТИ ВІЙНУ.

ВИНАЙДІТЬ:

1) Приряд, за помочию котрого одна або більше осіб можуть взнести ся в гору в цілях обсервації.
2) Уліпшення в карабінах і артилерії.
3) Багнет з приряддом до перетинання дротів.
4) Воздушна бомбу, яку безпечно можна переносити в еропланах і яка завізди оскльопу-коли її ціпне ся.

ПИШІТЬ по мою БЕЗПЛАТНУ книжку в якій находить ся 1000 потрібних винаходів а також по спеціяльну лісту пожадання винаходів военних.

Я ПРОВІРЮЮ винаходи БЕЗПЛАТНО.

УДІЛЮ інформацій зглядом винаходів які уже є у уряді патентовім. Все ДАРОМ.

ПИШІТЬ СЕЙЧАС ДО:

E. M. WILSON,
патентовий адвокат
301 Victor Bldg., Washington, D.C.

ПРОФЕСОР ЛІКАР B. F. MULLIN

ґідний довіря лікар спеціяліст ДЛЯ УКРАЇНІВ. 411 4th AVENUE, (напротів почти) **PITTSBURGH, PA.**

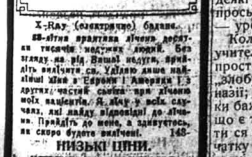

X-Ray (електрично) бадане.

68-літня практична лічниця дорогах тисячів людських людий.

Коли ви не можете приїхати до мене, пишіть до мене листовно. Я вилічу вас скоро будете вилічені. Пишіть до мене, а здивуєтесь, як скоро будете вилічені. 148—

НИЗЬКІ ЦІНИ.

БЕЗПЛАТНЕ БАДАНЕ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9. рано до 8. вечір. В неділі від 10. до 1. по полудни.

Ждемо...

(„Газета Гадяцького Земства", ч. 99, з 29. жовтня 1917).

В нашій газеті не було хвали Український Центральній Раді за те, що вона, постановою якоісь, хоч і не великої більшости, ухвалила згоду з петербурським тимчасовим правительством, згоду з найгіршими тодішніми міністрами, - Керенським, Терещенком і Церетелі, згоду, заснованої на тім, що у) українські генеральні секретарі, (наші краєві міністри) і їх постанови — будуть затверджуватись російським урядом. Не тішила нас така згода... і у нас щиро висловлювалась догана такій постанові.

Ну, та вже „сталось!"... Після довгого никання наших посланців до Петербурзі здобуто затвердженє Секретаріяту. „За те" маємо ніби своїх міністрів. Хоч і при значній залежности не тільки від Петербурга, а й від місцевої російської влади, в Києві, „всеж таки" маємо свою владу краєву.

То нехай же вона хоч тою ціною поменьшення наших бажань, ціною „уступок", працює на користь української справи, у межах тепер можливих.

З відома й згоди петербурського уряду міністерського наші дітчі по народній освіті можуть заводити українізацію в школах, низших і середних.

Коли е на се дозвіл взагалі, то звичайно, богато міг би зробити генеральний секретар по справах освіти і, по давному заведеню, може ще більше зробити попечитель (інспектор) шкільного округа. Якраз доля судила справдженє тої „золотої казки", що і на посаді генерального секретаря сидить відомий учений дітч української. І Стешенко, і посаду попечителя шкільного округа займає давний, відомий Українець, В. Науменко, що був редактором „Київської Старини", коли ся часопись була єдиним огнищем української літературної праці; був він теж учасником Київської Української Громади — ще во „времія ноте".

Від кого-ж нам сподівати ся більшої поради й помочи?!...

Ні одної хвилини не думаємо ми, що власне тепер, здобувши ту чарівну змогу працювати для української справи, ся дітчі охололи до неї. Ні, ми в тім певні, що вони, як і давнійше, прихильні до сеї справи. А тільки... справа українізації нашої школи, особливо школи середної, наших гімназій, — лежить каменем. Не знаємо, як саме маєть ся та справа, десь у всіх инших гімназіях, додамо, що говоримо тільки про свої найбайзші, гадяцькі гімназії (та можеж воно так діється ся й з більшостию гімназій в округі).

Отже маємо сказати, що у) українізації наших гадяцьких гімназій — нема.

Про українізацію — говорилось, її сподівались. Більше того: була постанова Гадяцького Земського Зібрання, щоб наука в гімназіях вела ся теж мовою українською. Постанова була сьвідома й тверда. Сю постанову земську записано так, що у) українізація гімназій повинна бути — **невідмінна**.

Одначе та постанова зісталась — невиконана.

Дуже богато шкоди заподіяв у сій справі післанець з нашого київського учебного округа, що приїздив до нас на самім початку науки в гімназіях. „Післанець з округа"... Се — „велике цабе!"

Приїздив же він, здаєть ся, зовсім не по учебних справах. Ходила чутка, що приїздив він для полагоджения якихось-там цварів та налагоди — за дашунками науки. Що-ж! і се завдане — не поганє; не дурнож і в сьвятім письмі сказано: „блаженні миротворці". Та всеж таки дехто думав, що післанець з округа, „українолюбного", має якийсь-там звязок із шкільною українізацією.

Як на те, трафило ся саме на ті дні засіданє Педагогічної Ради в Гадячи. На те засіданє поїхав ся й післанець з округа, д-ій Кивілький. Се надало особінот цікавости зібраню учителів, батьків і виборних осіб, що заступають собою на Раді деякі поважні громадські і просьвітні встановища. Настрій — урочистий.

Коли розпочало ся засіданє, учитель С—ський зняв річ просторенько сказав про тую „злобу дня", українізацію гімназій; доводив, що вона не тільки бажана, а й зовсім можлива; що є така й така рація сподівати ся в сій справі доброго почтку й успіху, бо є і учителі й деякі здатні технічні уможи.

Бере слово „гість з округа". Розумієть ся, увага напружуєть ся...

Коли се — чують, що на промову учителя С—го, сказану по українськи, гість відповідає мовою російською. Се вже одно було „кухлем холодної води" для прихильників „українізації"...

А який же ще був **зміст** „київської" промови!

Д-ій Кивілький казав, що з українізацією гімназій нема чого квапити ся, що се діло треба робити повільно, обережно, що треба **вважати на тих, хто** не хоче українізації, що треба **пождати технічних умов** для неї і т. и.

При тих словах — позволю собі сказати по простацьки — всі „витріщили очи"... Післанець від „українського" округа — говорить таке?!...

На другий день ще й в окремих розмовах київський місіонар говорив прямо, що українську науку слід заводити хиба на другий рік, та й то для початку, тільки в 1-ій клясі.

Отак дівись!...

Розумієть ся, коли люди почули, що **„післанець з округа"** таке говорить, то прихильники українізації були „збиті з пантелику" і глибоко знуртовані; супротивники-ж її окрилили ся і почали ширійше та з більшою загарою орудувати в „родительських" комітетах і в гімназіях проти „украінофільських затїй"!

Отак починив гість із київського округа!... Епізод — достойний пера якогось визначного мистця!

Чи хто в округі сподівав ся такого виступу свого післанця?

У всякім разі на тім справа з українізацією гімназій захолола...

Чи так же й повинно бути? До чогож була постанова нашого земського зібрання про потребу українізації всіх шкіл? Та постанова виявляла волю повітової земської людности, котра учить своїх дітий у гімназіях і дає значну грошеву підмогу гімназіям.

Коли не будуть учити по українськи в гімназіях, то до чогож тоді здасть ся наука єдиною мовою в сільських школах? Тоді буде дві мови: одна мужицька — в сільській школі, друга — панська, в гімназії. Знов будете тесаме: сільська дитина бачити-ме, що мова його родичів, мова школи сільської — се щось низше, що ту мову треба кидати, забувати перед порогом гімназії. Хибаж се добре? Се рі-ї безглуздя.

Колиб так було, щоб у гімназію не пускали української мови, то тоді треба сподівати ся, щоби батьки дітий зі сеї мови й для шкіл сільських. Чого сподівати ся такої жертви іменно від батьків-селян? Що ім з того, як їх дітий учитимуть чогось такого, що потім ні на що не здасть ся!

Ні, мова українська, мова більшости в нашім краю, повинна мати права і поза селом. За се право треба стояти.

Що не всі сього хотять — се річ природна. Перше всього не хотять української мови в гімназіях — чужинці, не-Українці.

Невіражне становище займає п. директор гімназії. І се натуральна річ: він теж не-Українець, йому ся мова теж не може дуже близькою, дорогою; до того-ж він давний службовец (служить 35-літну дениію в сім учебнім році), отже весь вік прослужив він при такім педагогічнім режимі, котрий і на поріг не пускав української мови в гімназію. А старший, звичайно, дає тон і меньшим. Натуральне й те, що е і між учительством такі люди, котрі самі по собі не бажають українізації гімназії, — бо се зовсім зміняє їх працю: треба самим учити ся мови, треба ломати те, що було напяте на давно витеране колідто...

Є усякі люди... А одначе, при висловленім бажанню нашої людности, треба б було „до" нього принятись. І коли б начальство та учителі (і учительки) хотіли, то таки **могло** завести українізацію, хоч у якійсь-там мірі. Та й заводять, ті, котрі того хотять. Є же і у нас на селах, та і в городі (місті), таке учительство. І справа наука йде в них не гірше, а навіть красше ніж у „Росіян".

Кажуть ... „нема підручників, учебних книжок". І се не зовсім вірно; чого-ж, котрі учителі хотіли дістати українських книжок, то десь їх і добули. Потім треба ще й те нагадати, що новійша педагогія вимагає, щоби меньше було „учебників", а більше словесної праці самого учителя. Гадають, що можливо, щоб учні ще підчас лекції присвоїли собі те, що говорив учитель. Отже учителеви, як по деяких науках, треба тільки знати українську мову: дома він може собі приготовити ся до якої хоче книжки, а в класі ... розповідати що українськи.

Щодо початкової науки, то навіть дивно, коли кажуть, що перемінє класної мови руської на українську може **завадзкати**; навпаки, при початку науки, тут на Україні, і учням і учителям **лекше**, коли наука грамоти йде по українськи. Говорять се з **певностию**.

Кажуть: не дають змоги починати нову, українську науку ... технічні умови, себто недостача учебників. А чого-ж, **без нових книжок** — любісінько почали вчити руської грамоти тепер, відразу, як тільки міністерство наказало вчити після нової правописи, що вигадав міністер Мануйлов? А тимчасом ся нова правопись перемінила догори дном усю руську грамоту! Справдї нема букви **ѣ**, нема **ъ**; букви **е**, та **и** — пишуть ся зовсім в иншій потрелї ніж давнійше; є ще богато й инших граматичних відмін. І **нема** ні граматик нових ні букварів!... А однак люди учать школярів по новому! Здвигають плечима, наріжають, а учать... Чого так? Бо „начальство приказало".

Отак же й наше „начальство" як би „приказало", то й училиб. І учителі-б знайшлись, і книжки булиб. Та може-б незабаром люди сказали, що „не так воно й трудно, як здавалось!"

Звикли люди, за довгий час послуху, шоби була хоч якась „бумажка" від вищого учебного уряду! Тоді — робитимуть, навіть пильно робитимуть!...

Ото-ж і дожидаємо такої помочи від нашого українського генерального секретаря освіти, та від нашого-ж українського учебного округа, — щоб помогли нам, Гадячанам. Ми, оборонці рідної справи, в бемості тут як риба в лід, бемось об міцну криґу байдужности та ворожости, що виступають проти української мови, і не можемо добити ся нашого краєвого права!

Прийшлть нам когось на пораду, та тільки не такого післанця, як той дивний миротворець... Прийшліть когось більше відповідного.

Або хоч тую „бумажку" пришліть!

Ждемо...

Олена Пчілка.

Робота в „Гуртку українознавства гадяцької шкільної молодіжи".

Дня 22. жовтня 1917 р. відбув ся черговий історичний вечір у „Гуртка".

Перший відчит про **„Козаччину"** (від початків до 1590 року) подала гімназистка **Явдоха Путурнак**. Промовниця розказала докладно про ті умови, що сприяли розвиткови козацького лицарства, про початки його гуртовання та про його боротьбу в оборонї рідної країни.

Другий відчит про **„братства і просьвітну справу на Україні під польським пановання"** подала гімназист **Павло Богомол**. Промовець угрунтував свій відчит на історичних матеріялах, належних до того часу, і його реферат, зложений живою, гарною мовою, викликав у зібрань гучні оплески.

На відчитах були деякі учительки та учителї гадяцьких гімназій.

При кінци розбирала ся **справа українізації** гадяцької мужеської гімназії. Приводом до тих розмов послужив лист гене; ралїного секретаря народної освіти, переданий в Учительську Раду гімназій. У тім дисті генеральний секретар запевняє, що на днях зявить ся циркуляр у справі негайної українізації гімназій.

Доклад про сю справу зробив голова „Гуртка". Він вказав, що в сю важну пору для шкільної освіти „Гурток українознавства" повинен прити „Учительській Раді" на поміч своїми сьвідомими силами.

Д. Клочко-Жовнір, яко заступник від „Учительської Ради", підтвердив, що дійсно в „Учительську Раду" прийшла заява від генерального секретаря, що на днях вийде наказ в справі українізації. Тесаме чув промовець з уст генерального секретаря ще в серпни, а одначе досі відповідного наказу нема. Мало того: делегат від київського шкільного округа, що промовляв на „Батьківській Раді" у Гадячи, виразно заявив, що в шкільнім році 1917—18 може бути введена українізація гімназії тільки „факультативно", себто тільки тоді, як знайдеть ся така скількість учнів, бажаючих учити ся української мови, щоб для них можна було створити паралельну клясу.

Той же делегат — як каже д. Клочко-Жовнір — виразно заявив, що **предмети українознавства** будуть подавати ся „на русском языкѣ", а се ніяким чином з педагогічного погляду не допустиме. Далі д. Клочко-Жовнір заявив, що „Учительська Рада" буде всіми силами добивати ся негайної українізації.

Ся часть промови д. Клочка-Жовнира дуже зворушила гуртян. Після короткої розмови „Гурток українознавства" ухвалив зложити проект, в якій ві мають членів „Гуртка", по собити своїм-молодшим товаришам гімназистам навчанню української мови. Той проект буде переданий на розгляд „Учительської Ради" гадяцької гімназії.

Ні! Не загине українська справа! Дивиш ся на ту молодь українську і великим дивом дивуєш ся, як змогла серед таких важких обставин — шкільних та громадських — виховати ся сьвідома українська молодь! Шире помагай-біг вам, юнаки, у вашій роботі.

М. З.

(„Газета Гадяльского Земства").

ПОЗІР НА ПІСТ!

Виробляю ПРАВДИВИЙ СТАРОКРАЄВИЙ ПАХУЧИЙ ОЛІЙ З КОНОПЕЛЬНОГО НАСІННЯ. Хто замовить висилаю експресом до всіх стейтів в Америці молодшому як до його дому. 31чи47

КВАРТА ОЛІЮ КОШТУЄ $1.60.

Висилаю також квашену капусту дуже добру, бочілка 10 галюнів коштує $5.00.

Замовляя вади з грішми шліть на адресу:

D. PRUCHNICKI CO.,
120 S. MARKET ST., WILMINGTON, DEL.

Для сторін і перепрадавців відповідний опуст.

ПАСАЙК, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ СПІВ. ТОВ ІМ. М. ЛИСЕНКА

при українській гр-нат. церкві ев. О. Николая, 42 Ван Бюрен стр., Пасайк, Н. Дж.

відбудеть ся театральне представленє

ПІМСТА ЗА КРИВДУ

драма в 5-ох діях а 6-ти відслонах зі співами і танцями, написав В. І. Казанівський

в неділю, дня 17. марця 1918 р.

в гали Руської Нар. Організації 159—4-та улиця.

Режіссер і управітель зорів п. С. Ягелло.

Дохід на церков св. О. Николая.

Вповажнені Родимці! Представленє „Пімста За кривду" уладжує товариство співаньске для представленя нашим родимцям в Пасайку і околиці, дякі згадувалися на ньому предки за часів панщини (кріпацтва) від наших поміщиків. Тож дорогі Родимці маєте якраз нагоду побачити на сцені сю подію з нашого і вам, які переживають нині предки у старім краю. Прийдіть подивити лишня образ власними очима, а певно не одному слеза спаде, на згадку про долю своєї рідні. 31-32

Початок о годині 6-ій вечером.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Чи Ви бачили правдиве життє козаччини? Коли ще не бачили, то читайте і другім скажіть, що першій раз в Трентон, Н. Дж. буде таке представленє, котре управить братство св. Петра і Павла, відділ 245 У. Н. Союза

в суботу, дня 16. марта 1918 р.

в PADDEKATZ HALL,
701 Whitaker Ave., Trenton, N. J.

„БОНДАРІВНА"

драма в 4-ох діях в 5-ох відслонах і 1. Тобілевича.

Добра вигода надає ся до того, коли хтось са золи України, занімаєть бодай що з життя козаччини, як завзято люди боронили свої права і землю і їх бодрість духа. Рівнож представить ся, як вольська шляхта знущала ся над українськими красавицями, словом, в сій штуці представиться ся правдиве життє на Україні. Отже сим маємо честь запросити Українців і Українок до як найчисленнійшої участи. 31

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

ПРОГРАМА ПРЕДСТАВЛЕНЯ:

ЧАСТЬ І.

Привітанє гостий ..... в. Н. Стадник

ЧАСТЬ ІІ.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Старостa, вельможний пан ..в. В. Кумір
Чеслав Терлець, шляхтич ..п. С. Сельвіз
Гнат Бондар ..... п. Скорупа
Степан, його внук ..... п. Сенюк
Марія, господиня у Бондара ..... в-ни Т. Гасіб
..... в-ні П. Стадник
Тарас, її жених ..... п. М. Стадник
Денис, парубок ..... в. Йосиф Бойко
Оксана, Ілчина, його сестра .....
..... в-ні Скорупа
І. Запорожець ..... п. І. Сойка
П. Запорожець ..... п. С. Сенюк
І. Чолозік ..... п. І. Сойка
П. Чолозік ..... п. С. Сенюк
Гайдук ..... п. М. Стадник
П. Найнят ..... п. О. Гранат
Молодий жид-аренда .... п. М. Дяти
Заворожка, парод. співачка, чередна дівчина ..... в-ні Стадник

Режіссер в. В. Гасіб. Музика первовідна.

Початок точно о годині 7.30 вечером.

ВСТУП 50, 35 і 25 ЦЕНТІВ.

За все добре ручить КОМІТЕТ.

Сим повідомляємо НП. Читачів, що вже вийшов з друку кишеньковий календарик на рік 1918. Ціна 10 центів.

Адресуйте:

„СВОБОДА",
6 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

THE NEW RIVER COMPANY

Оперує 15 локальними в околицях Ню Ріверу, більшість з них недавно, як при двох дорогах вспільних, які дають добру доставу вовіл а тимчасом і роботу на кождий день. Добрі шофери, через 1 р. п. Тут є на продаж меншальні доми для робітників на легкі місячні сплати. Задля тривалої роботи, добрі майстри заробляють від $100.00 до $125.00 на кождих два тижні. Може зістати тут роботу кількох майстрів. Голосистих можуть знаїти добрі робітники. Коли ви сим зацікавлені напишіть або телефонуйте з Вашої хати до

MR. C. P. ANDERSON, McDONALD, W. VA.

„МІСІОНАР"

се одинокий (відділ) на цілу соборну Україну — український католицький місячник.

МІСІОНАР — се орган таких релігійних католицьких братств як „Апостольство Молитви" і „Бр-во Найсьвятійших Тайн".

МІСІОНАР — учить віри, защіплює здоровлю, католицьку мораль серед нашого народу.

МІСІОНАР — таком оживує ся ТРИЙЦЯТЬ ТРОМА ХЛОПЦЯМИ-СИРОТАМИ, будучими місіонарями.

МІСІОНАР — коштує лише 50 центів на рік — і то за 36 сторінок що місяць, або за 432 сторінки за рік.

ЧИ ВИ ВЖЕ КОЛИ ЧИТАЛИ „МІСІОНАРЯ"? И ЧИТАЛИ, ЩО ТАКЕ ПИСЬМО ВИХОДИТЬ В ФІЛЯДЕЛЬФІ?

... Прашлять б цит. марками, то дістанете одно число, а потім схочете то пришлете решту, а ні то ми не будемо гніватись. АБО ПРИШЛІТЬ 50 ЦЕНТ. МАРКАМИ АБО МОНЕЙ ОРДЕРОМ НА ЦІЛИЙ РІК — ТО ЩО МІСЯЦЬ ДІСТАНЕТЕ КНИЖОЧКУ З КРАСНИМ НАБОЖНИМ ЧИТАНЄМ. Запишіть „Місіонара" собі і своєму приятелеви. 23ч—

Пишіть до:

"MISSIONARY"

818 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

НАСІНЄ.

Управляючи свої огороді і садячи ярину, запасайте богато грошей.

Якість збору залежить від насіня, як посіяте.

Купуйте насіне з нашого склади. Наше насіне с найліпше. Маємо великий запас найліпшого насіня фармерських, ярицин, огородових і цьвітів.

Для малих огородів дасмо 15 пачок різнородного насіня, вартости 15 центів кожда. **ЛИШЕ ЗА $1.75** замість $2.25.

Роди поодинокіх насіня в пачках:

1.	Буряки огородові	15 цит.
2.	Капуста ранна пізна	15 „
3.	Капуста червона	15 „
4.	Марков	15 „
5.	Огірки великі	15 „
6.	Огірки малі	15 „
7.	Селєра	15 „
8.	Ріпа біла або червона	15 „
9.	Салата голівкова	15 „
10.	Цибулька зелена або біла	15 „
11.	Редъква біла або червона	15 „
12.	Редъква зимова	15 „
13.	Петрушка	15 „
14.	Помідори (томейтос)	15 „
15.	Брукве	15 „

Разом $2.25

а ми продаємо лише за $1.75.

Замовлєня полагоджуємо скоро. — По цінник, ведьми цінних насіня дешеть сейчас. Гроші висилайте монї-ордером, готівкою в реджістрованих листах або марками. — Адресуйте: 31,33,35,37

INTERNATIONAL SEED CO., 435 Fourth Ave., PITTSBURGH, PA.

Коли чоловік є хорий

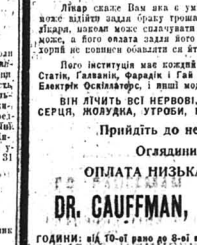

то першою річию, яку він хоче знати є де знайти доброго лікаря".

Коли завчете свої кроки вирост до заведени Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних лікарів за якими шукаєте сте страти часу і грона на инших лікарів.

Коли його відвідаєте то запевнить, що лікар є дуже обережний в надаваню діягнози вашої слабости; то є, що він ніколи докладно нанво Ви хорі. Його заведене є злосхорене і можете бути певні, що ніколи, так що вам треба знайти кровн, земічної аналізи мочи, оглядини лучами Х-рей, або що инного, то він має від рукою для Вас. При помочи тих речей дає докладного розсліджена недуги якощиця, неможливим є помилка.

Лікар сказе Вам яка є уміркована ціна за лічене. Жаден чоловік не може відійти задля браку грона. Кождий робітник може числити на добрі лікаря, якому може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його високої практики є так низька, що задля хорий не конечно обавлати ся йти до него. 21-33

Його інституція має кождий найновійший апарат до оглядана хорих: Статік, Гальванік, Фарадік і Гай Фріквенсі Електріситу; Озоне Інгалаторіом, Електрік Осціляторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

ГОДИНИ: від 10-ої рано до 8-ої вечер; в неділі від 10-ої рано до 1-ої полов.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли ви терпите на нову або застарілу хороб; і не дістали жадної помочи у спеціялістів,

Прийдіть до мене —
а я доведу до результату

скоро, тревало і за малу нагороду, без нїякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як остарілого, ревного і успішного спеціялісту. Одна візита в моїм офісі і точна екзаміняція уможить Вас, що Ви скоро будете на дорозі до здоровля.

Коли Ви терпите

хронічні болї голови, заворот голови, приврди, нарвість до сьвітла і звуку, слабе памєть, сльози і неохоту до праці, безсонність, болї в карку (кребіт, ревматизм в суставах, слабість горла, цикрині клопоти, недомагання жолудка і кишок, неврастенічні болї, виступи на язику і запір. Прийдіть домене. Найновійші і признані науков методи лічення при застосованю ЕЛЄКТРИКИ І ВДИХУВАНЯ заменюють Вам не які часи инвалідні успіхи.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНІ.—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

СПЕЦІЯЛІСТ

Dr. HANNON, 146 East 14th Street, Напроти Таммані Hall. NEW YORK CITY.

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. полов.—Вечір від 6. до 8. в неділі і празнікові сьвятки від 10. до 2. п. по. лудни.

ОСЬМИЙ ПОЧЕКАЛЬНИЙ ПОКІЙ.

Жертви відділів і членів

У. Н. СОЮЗА НА УКРАЇНСЬКИЙ СИРОТИНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

(Дальше).

Від. 138. Ґлестенбурі, Конн. Бр. св. Івана Хрестителя. Братство жертвувало зі своєї каси $10.00. На річнім мітинґу зібрано на лісту ч. 1374: В. Федик, В. Блажиновськ.ц. Л. Сидорак і С. Купікевич по $1.00. Т. Шімман, М. Дзядик, П. Кріль, Марія Дзядик, Д. Качмерцк, Анна Смик, Анастазія Сьвіцька і Гр. Явірницький по 50 ц., Ксенька Дзядик 30 ц., В. Дзюбакевич 25 ц. — Разом $8.55. Анна Сидорак зібрала на лісту ч. 1376: П. Ґалун $1.25. С. Конікевич, В. Федик, Анна Бущак, В. Коропатва, В. Дзюбакевич, Ф. Ґурбанський, М. Дзядик, П. Смик і Д. Петрохович по $1.00, М. Солар 75 ц., П. Кріль, Марія Карчмар, Л. Сидорак, Гр. Явірницький, М. Саддмаха, Г. Дзядик, В. Блажиневський, Ф. Тхуж і М. Запотічний по 50 ц., І. Солар, С. Дручник, О. Явірницький, І. Бомк і Я. Стець по 25 ц., Ева Ядловська 20 ц. — Разом $16.95. Загалом зібрано $35.50

Від. 142. Елізабетпорт, Н. Дж. Бр. св. Михаїла. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Андрій Полвчак зібрав на лісту ч. 1389: Марія Люренс, Ю. Полвчак, Юстина Полвчак, І. Батор, І. Полвчак, М. Обух, Ф. Шварц, Т. Вуйцик, П. Любас, В. Ґашко і М. Конпіцький по 50 ц., П. Леосоля, І. Ірозак, І. Ґуліс, С. Пшивара, Е. Мамчак, І. Ґаловський, Д. Кавлока, Я. Лещак, П. Солтис, М. Зюбро, Ф. Делікат, В. Жубровський, І. Станіславчик, І. Абрагамін, А. Солтис, Гр. Капусціпський, І. Хміль, І. Дасксон, С. Домитрів, В. Дасидзьо, А. Косюжирський, Ф. Шунович, П. Худзяк, П. Каспишик, Марія Бойлат, А. Батор, С. Лешкович, І. Левчук, І. Сліва, Марія Нодгє, К. Ясінський, А. Левчук і П. Кемурек по 25 ц., П. Крупа А. Беник і С. Моцарський по 15 ц., Е. Нестер, Г. Титус і М. Магронович по 10 ц. — Разом $11.50. Юрій Шевчук зібрав на лісту ч. 1390: Ю. Шевчук і І. Марков по $1.00, Т. Іванишин, М. Лучка, М. Абрамович, П. Маркович Христина Маркович, А. Б. Бернат, Ф. Болер, І. Лешкович, Ю. Радзиняк, А. Батор, Ф. Іванів, В. Курніта, І. Лабиґа, М. Мандзік, С. Божап, С. Лещак, П. Марунчак, К. Кнценюк, І. Васвлик і Я. Лещак по 50 ц., І. Цурчак 30 ц., В. Гарбузак, Ф. Кушміда, Ю. Ел. Мой, Я. Красновський, Т. Чечель, В. Качраль, Ю. Козярський, А. Рудницький Ф. Чопек, А. Хапас, Г. Розерберк, Ю. Дзюбан, М. Богдан, М. Цурчак, Л. Вівічар, С. Байтала, С. Костів, Г. Вілінський, П. Кравчук, П. Горін, М. Мазурик, Т. Ґлух, Т. Пастушенко, П. Останчук, М. Маркович, Ф. Крохмаль, М. Райхел, І. Орль, В. Станіславчук і І. Цурчак по 25 ц., Я. Колодій 20 ц. — Разом $20.00. Андрій Полвчак зібрав на лісту ч. 1391: А. Полвчак 50 ц., І. Мощак, А. Лешкович, В. Яцковський, І. Лешкович і А. Вуйцяк по 25 ц., А. Щепановський, І. Ключек, Качмарек, І. Качат, І. Долемевський, І. І., Ог. Бродерс, А. Ґавлін, С. К., А. Ґолембовський і Н. Бубік по 10 ц., В. Сікора, Ф. Маґовий і Н. Бевикович по 5 ц. — Разом $3.00. Загалом зібрано $42.50

Від. 145. Алтуна, Па. Бр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Петро Самсон зібрав на лісти чч. 1395 і 1396: Н. Петрас $2.00, П. Самсон, А. Бача, Гр. Сеньків, П. Ґаланд, К. Павлишин, І. Малічевський, І. Висоцький і М. Олексин по $1.00, Гр. Сеньків, І. Олексин, П. Патроник, П. Кавалко, Ю. Нийдух, В. Капуба і Н. Патроник по 50 ц., Н. Самсон, Вероніка Самсон, І. Ромерович і Л. Самсон по 25 ц., Евгенія Сеньків 15 ц., В. Ромерович, Юзя Сеньков і К. Сеньков по 10 ц. — Разом $14.05. Загалом зібрано $19.95

Від. 146. Гамтрамк, Міш. Тов. ім. М. Січинського. Товариство жертвувало зі своєї каси $25.00. На лісту ч. 1412 зібрано: Д. Доскоч $2.00, Явдоха Іщук $1.00, А. Сьвіршко, О. Гриньків, М. Буґай, Т. Горбусь, М. Дорошенко і А. Федоренко по 50 ц., М. Уруський, Т. Шлапак, А. Пелих і В. Пішко по 25 ц., Ф. Уруський 20 ц. — Разом $7.20. Микола Гайдамака зібрав на лісту ч. 1411: О. Бобів, І. Хамчук і Анна Захарків по 50 ц., М. Гайдамака, В. Антонів, С. Антонів, І. Заєхий, Д. Атаманець і М. Чуйко по 25 ц., С. Миськів 20 ц. — Разом $3.20. Загалом зібрано $35.40

Від. 150. Пітсфілд, Масс. Бр. св. Димитрія. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Олекса Яремій зібрав на лісту ч. 1466: О. Яремій $1.00, Д. Амросійчук, В. Шкабарнівський, Т. Підгірний, Н. Стефанюк Ст., П. Кушнір, В. Ієаюк, І. Яремій, Гр. Завирюха, І. Легуняк, М. Соколовський, Я. Шамлій, І. Косован, Д. Антонійчук, Я. Підлубний, Н. Щербань, П. Никерчук і М. Марушевський по 25 ц. — Разом $10.25

Від. 151. Алентавн, Па. Сестр. Пресв. Діви Марії. Катерина Клеман зібрала на лісту ч. 1470: Катерина Клеман і Анна Клеман по $1.00, Марія Венґер і Катерина Нирка по 50 ц., Анна Маркович 30 ц., Марцеля Шіпка 25 ц. — Разом $4.05. Марія Кріль зібрала на лісту ч. 1471: І. Бохняк і Марія Кріль по $1.00, Анна Маркович і С. Уеінський по 50 ц., Катерина Сундова 25 ц. — Разом $3.25. Марія Лесик зібрала на лісту ч. 1473: Марія Лесик, Т. Роман і Д. Хабик по $1.00, Настя Сподарик і Катерина Цибровська по 50 ц., Н. Н. 35 ц. — Разом $4.35. Ева Біленька зібрала на лісту ч. 1479: Ева Біленька $1.00, Анна Курятник і Марія Яремчук по 50 ц., Параня Саврук 25 ц. — Разом $2.25. Катерина Турчин зібрала на лісту ч. 1487: Настя Курій, Катерина Хома, Ксеня Турчин, Катерина Турчин, Марія Хамула і Марія Мудрик по $1.00, Н. Н. 75 ц., Анна Стельман, Катерина Нестор, Марія Цибуляк, Марія Сасак, Ксеня Яромак, Параня Мешко, Катерина Мацінa, Катерина Вареха, Юлія Мацків, Марія Велійко і Катерина Цюрко по 50 ц., Теодора Кравік, Параня Слото, П. Крупка, Катерина Бішко, Катерина Бохно, Катерина Ґнат і П. Гавришко по 25 ц. — Разом $14.00. Катерина Мешко зібрала на лісту ч. 1488: К. Мешко, П. Нестер, К. Саврук, К. Маховська, М. Ґуряк і К. Кайздор по $1.00, Н. Н. 85 ц., Зофія Цапку, Паня Болелей, А. Барвияк, І. Дода і П. Васюта по 50 ц., Браня Замоська, А. Бончак і Д. Слото по 25 ц. — Разом $10.10. Загалом зібрано $38.00

Від. 155. Перт Амбой, Н. Дж. Тов. „Запорожська Січ". Товариство жертвувало зі своєї каси $10.00. Пилип Щуцкий зібрав на лісти чч. 1490 і 1491: о. П. Чаплинський і І. Ваверчак по $2.00, П. Щуцкий $1.25, Т. Гаврии, С. Купий і П. Ґаліновський по $1.00, Ю. Левків і М. Чумер по 50 ц., С. Бойсин 30 ц., Гр. Маслій, К. Кутний, М. Іваншло, Т. Пашуля, І. Швайлик, С. Купий, О. Дубляшин, В. Козак, П. Пиріг, А. Сидор, Р. Невидч, В. Корнят, П. Ваверчак, Н. Ліпний, С. Кордіяк, І. Чужик і І. Ґадик по 25 ц., А. Черниґа і П. Козак по 15 ц., Б. Кардаш 11 ц., П. Ситкевич, В. Яречевський, І. Бойко, П. Черепаняк, О. Ковальчук, П. Вовк, М. Терефенко, М. Шляхетка, Гр. Лайкош, П. Андрусечко, П. Шпак, П. Скочинець, П. Мартиняк, С. Пасняк, Я. Слобода, М. Слобода, А. Мізерний, А. Балух, Гр. Шевчик, В. Степась, Д. Ґураль, Д. Фельчишин, І. Стек, П. Ласів, Т. Ґураль, К. Будняк, І. Попаца, Гр. Нагребний і А. Яречевський по 10 ц., І. Сорока 9 ц., В. Дзюбатий, І. Капцьо, А. Мельник, М. Обтарний, І. Голод, П. Король, Гр. Федів, М. Романко, І. Мацько і Т. Пасконик по 5 ц. — Разом $17.70. Анна Ваверчак зібрала на лісту ч. 1492: Тампсон & Лінден і Л. &. Б. по $1.00, П. Швайлик, М. Швайлик, М. Самборський і А. Фелунь по 50 ц., І. Луфтус, В. Бір і Гр. Олійник по 25 ц., дрібними датками $2.25. — Разом $7.00. Василь Дрегинич зібрав на лісту ч. 1493: Пелягія Салук $2.00, Анна Станкевич $1.00, Катерина Макар, І. Ваверчак (стар.), В. Потютевич, І. Бобко, М. Філик, В. Яворський, Т. Пашуля, П. Ліщанка і П. Швайлик по 50 ц., В. Дзера, А. Дикун, П. Лдеґа, В. Тимко, Т. Пізнак і П. Щуцкий по 25 ц. Василь Дрегинич жертвував годинник на виграшку, з котрого прийшло $11.00. — Разом $20.00. Загалом зібрано $54.70

Від. 168. Перт Амбой, Н. Дж. Бр. св. Василія. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Григорій Дячишин зібрав на лісту ч. 1574: Гр. Дячишин і Д. Дячишин по 25 ц., Л. Кардаш 10 ц. — Разом 60 ц. Дмитро Фостик зібрав на лісту ч. 1575: І. Фірман 50 ц., С. Федорович 35 ц., Д. Фостик, Т. Шулим і Н. Березовський по 25 ц., Гаська Крук і Н. Головатий по 10 ц. — Разом $1.80. Никола Головатий зібрав на лісту ч. 1576: І. Кузьма Кравець $1.00, Н. Головатий і Марія Головата по 50 ц., Д. Фостик 10 ц. — Разом $2.10. Іван Ґелета зібрав на лісту ч. 1577: о. П. Чаплинський $1.00, Ю. Зволінська 50 ц., І. Ґелета, Гаська Гелста, Марія Галата, І. Стек, Гр. Клим, П. Ваверчак і С. Пелих по 25 ц., Паська Кваснiца 20 ц., І. Швайлик і П. Швайлик по 15 ц., Д. Хвостик, І. Крук, Н. Ваверчак, І. Бардаль, Т. Ґудайлюк, О. Іванило, В. Фединишин, С. Грабар, П. Макар, С. Шупко, І. Цєлюк, Марія Петрів, Ю. Лахманюк, В. Галата, І. Маслій, Н. Стек, А. Романів, Гр. Телішевський, І. Гаврих, А. Космина, С. Дячишин, М. Ґаяс, І. Швайлик, П. Береза, В. Космина і В. Залипка по 10 ц., Т. Журавецький 7 ц., В. Дзюбак, Н. Ворачевський і Н. Н. по 5 ц. — Разом $6.57. Загалом зібрано $16.07

Від. 174. Оксфорд Форнес, Н. Дж. Бр. св. Николая. Братство жертвувало зі своєї каси $10.00. Члени зложили: І. Юшкевич і А. Карабин по $2.00, А. Савран, М. Думанський, Н. Юшкевич, І. Гнатишак (стар.), Гр. Гнатишак, М. Гучалюк, М. Польський, І. Назар, Н. Гузар, І. Гнатишак (мол.), В. Бабяк і Я. Марашник по $1.00, П. Русин, М. Михалко, М. Гнатишак, К. Литвинчук, П. Карпінський, П. Гоштила і Д. Колтун по 50 ц. — Разом $19.50. П. Карпінський зібрав на лісту ч. 1615: А. Сміт $1.00. Іван Гнатишак (мол.) зібрав на лісту ч. 1617: П. Гнатишак $2.00, М. Осядач і М. Гнатишак по $1.00, П. Жолнеш і Т. Бракса по 50 ц. — Разом $5.00. Николай Юшкевич зібрав на лісту ч. 1618: І. Бардила 25 ц., Е. Фелдман 25 ц., І. Ковальський 60 ц., Ф. Лешко 25 ц., Я. Ґребін 25 ц., Ч. Брод 50 ц., Кач 50 ц., Н. Н. 50 ц., І. Гречко 25 ц., В. Г. Швейкут 25 ц., П. Дрошкевич 25 ц., Ю. Бернацький 25 ц., І. Міллер 25 ц., В. Армбрехт 25 ц., Дж. Бвінс 25 ц., П. Берґенбек 25 ц., Ф. П. Гопкінс 25 ц., П. Кавлей 50 ц., В. Лешко 25 ц., Вілім Д. 25 ц., С. Ілатик $1.25, Г. Чеган 25 ц., А. Гамер 25 ц., І. Карлий 25 ц., С. Асков 25 ц., М. Козак 25 ц., Ф. Горнович 25 ц., С. Митро 25 ц., Е. Далани 25 ц., С. Р. Карсон 25 ц., А. Лімеман 25 ц., М. Маєр 25 ц., М. Перепичко 50 ц., П. Кибин 50 ц., К. Петерсон 25 ц., І. Панчишин 25 ц., М. Б. Свіней 25 ц., Т. Флин 25 ц., П. Дж. Мін 25 ц., Дж. Гим 25 ц., І. Гим (мол.) 25 ц., Н. Н. 25 ц., П. Борнар 50 ц. — Разом $13.85. Іван Юшкевич зібрав на лісту ч. 1623: М. Зоцінський і Гр. Гамер по $1.00. — Разом $2.00. Антін Карабін зібрав на лісту ч. 1621: П. Булавський $1.00, І. Ковальський, А. Ременарик і Ч. Періс по 50 ц., Б. Немчак, В. Белфор, І. Гребін, І. Бадела, Л. Фріман, П. Спеак і К. Вілкінсон по 25 ц. — Разом $1.25. Загалом зібрано $55.60

Від. 175. Дітройт, Міш. Бр. св. Николая. Антін Ґрошко зібрав на лісту ч. 1631: П. Васьчук і А. Ґрошко по 50 ц. — Разом $1.00. Михайло Телевяк зібрав на лісту ч. 1637: Е. Белавський, Ґеті Мадай, Ч. Г. Куласький, К. Модишевський, В. Ковачевський, В. Миколишин, Гр. Павлюк, І. Пичай і М. Телевяк по 50 ц., С. Гурин, М. Монастирський Е. Монастирський і С. Костецький по 25 ц. — Разом $5.50. Загалом зібрано $6.50

Від. 179. Ст. Луіс, Мо. Бр. св. Володимира. Братство жертвувало зі своєї каси $20.00. На мітінґах члени зложили $20.50. На руки п. Івана Заслоцького зложили $21.50. — Разом $65.00

(Дальше буде).

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ НА СОБОРНІЙ УКРАЇНІ.

В честь і на славу повсталої нашої української держави, вже вийшли ІСТОРИЧНІ ОБРАЗИ УКРАЇНСЬКИХ ВОЛОДАРІВ ТА НАЙВИЗНАЧНІЙШИХ МУЖІВ. Такого повного збору найславнійших українських діячів на поли народнім та церковнім ніхто еще не видав. Се табльо містить в собі 55 ОСІБ І 22 ВАЖНИХ ИНШИХ ПОДІЙ, а се все викінчене чудово, артистично і незвичайно принадно — В 10 КРАСКАХ І ЗОЛОТІ. Розмір величезний, 28x35 цалів. В хронольоґічнім порядку представлені ВСІ ДИНАСТІЇ; київська, галицька, волинська, литовська, і Гетьманщина.

Кождий Українець вичитає з него ВЕЛИЧ І БУВШУ СЛАВУ РІДНОГО НАРОДУ. Тому кождий Українець, з патріотичного обовязку і з практичного згляду ПОВИНЕН ТАКИЙ ОБРАЗ НАБУТИ. Він повинен знаходити ся в кождім домі, галі і школі. Він удогіднить ПІЗНАНЄ РІДНОЇ ІСТОРІЇ, ДЕРЖАВНОГО І НАРОДНОГО ЖИТЯ. Табльо оздоблене красною віньєтою: по середині фани Січ, медальони, лаври, ґерби, гетьманські булави, ґльоб, сонце, інсиґнії державні; по боках представлені події історичні.

МИМО ВЕЛЬМИ КОШТОВНОГО НАКЛАДУ репродукції оригіналу в теперішних часах, ЦІНА СИХ ОБРАЗІВ Є ДУЖЕ УМІРКОВАНА—ПО $1.65 ЗА ПРИМІРНИК, ВЛУЧАЮЧИ В ТО ПОЧТОВУ ПЕРЕСИЛКУ. Чужинці вельми заінтересували ся тим чудовим твором і навіть офірують по $5.00 за примірник, но я бажаю, ЩОБИ СІ ОБРАЗИ РОЗІЙШЛИ СЯ НА ХОСЕН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПО ЦІЛІМ СЬВІТІ, і тому так дешево продаю їх.

Замовленя і гроші прошу висилати на адресу: 31,3,5,7,9,11

JOHN PODOLAK, 89 JEFFERSON ST., HARTFORD, CONN.

Dr. SAMUEL COHEN, ДЕНТИСТ-ОПЕРАТОР Телефон Orchard 1366

104 SECOND AVE., cor. 6th St., NEW YORK CITY

Виринаю зуби при застосуваню електрики, газу або згущеного воздуха. Нема болю. Вся робота ґарантована. Всі мости до зубів з 22 К. золота. Для бідних вправи можу тяжкої сказати по $2.00 і $3.00. Дітям вириваю зуби даром. Витніть се оголошене і принесіть з собою в ним оглашено і вичистимо Ваші зуби безплатно. 13-5

Bulgarian BLOOD TEA.

ВЕСНА ПОКРІПИТЕЛЬ

Болгарський Кровний Чай до пити горячо перед спанем, добрий, старозвичаєний, весняний чистітель крови—усуває наслідки зимової перестули.

Весна є порою обновленя природи. Обновіть свою кров, а уникнете умученя і лінивства сеї пори. Прочистіть Ваше тіло. Сотки тисячів людий уживає і поручає сей Болгарський Кровний Чай Г. Г. Фон Шіліка. Він є природним ліком і Ви неуживаючи його відрікаєтесь сьвідомо обновленя свого здоровля і енерґії.

Велика пачка для родин на пять місяців коштує $1.00; почтою $1.10; шість пачок $5.00, почтою $5.25 і висилаємо всюди по одержаню належитости або на C. O. D.

Адресуйте до:

Marvel Products Company,

29 MARVEL BLDG., PITTSBURGH, PA.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хоробу, без ріжниці як довго і лікар не міг Вас вилічити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПОЛІЧУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.

Віддаль або брак гроший най не встримує Вас. Богаті як і бідні однаково будуть обслужені. Я є найславнійший в Пітсбурґий спеціяліст і лічу мущин вже від богатьох літ. Мав найліпше повідомлене про Вашу хоробу. Я уживаю X-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через зеркало. Маю власний депаратамент дроґерій, де знаходять ся тутешні і імпортовані лікарства. НЕ НАДУМУЙТЕ СЯ, але зараз прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна візита переконає Вас, що я можу для Вас зробити.

Посідаю спеціяльні ліки на хоробу крови і лічу слабости в протягу кількох днів. Я вилічив тисячі випадків слабости мущин, хороби скіри, ревматизм, хороби жолудка і грудей, сердешна слабість, гемороїди і всі хронічні слабости. 21вс31

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Prof. Dr. H. G. Baer,

311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошене і принесіть його зі собою.

ПОЗІР УРЯДНИКИ ВСІХ ТОВАРИСТВ І БРАЦТВ!

МИ Є ГОЛОВНИМИ ФАБРИКАНТАМИ УКРАЇНСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ЕМАЛЬОВАНИХ ВІДЗНАЧОК, ШАПОК, ПЕЧАТОК СТАЛЕВИХ і т. д.

Виробляємо отсі річи з ЛІПШОГО МАТЕРІЯЛУ ЛІПШЕ І ПО ДЕШЕВШИХ ЦІНАХ як декотра фірма в Злучених Державах.

Не замовляйте нічого для Вашого Товариства доки не справдите наших взірців і доки не довідаєтесь наших цін. — Пишіть ще нині чого Вашому Товариству треба а ми сейчас пришлемо Вам наш ІЛЮСТРОВАНИЙ КАТАЛОҐ І КАЛЕНДАР З РОКУ 1918 БЕЗПЛАТНО.—В ські записках і листах прошу писати почтову товариства та засідателя на адресу: 16в—

Eagle Regalia Co.,

115 Nassau Street. NEW YORK, N. Y.

Пошукую свого брата **АНТОСЯ МИЛЕНЬКОГО** з села Сарафинці, пов. Городенка. Хто би о нім знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: 31

PHILIP MYLENKI,
143—6th St., New York, N. Y.

Пошукую свого мужа **ЙОСИФА КЛЕБАН.** Він є середного росту, має чорний заріст, очи голубі, говорить по тихо через ніс. Перебував в Савт Бетлегем, Па. Дня 2. січня покинув мене з двома дітьми. Хто о нім знає, зволить ласкаво зголоситись на адресу: 31-33

OLGA KLEBAN,
626 Piquette St., Detroit, Mich.

Станислав Лисак, находячий ся в італійськім полоні, пошукує стрічечну сестру **ОЛЕНКУ ЛИСАК**, дочку Федя і Марії з Залукви. Пошукувана зволить зголоситись до адм. „Свободи" по лист для неї.

Топорівський Никола, родом з Козлова, а тепер замешкалий в Бразилії, пошукує свого швагра **ОЛЕКСУ ТКАЧА** і його брата **ІВАНА.** Адресу Топорівського подасть: 31-32

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE
520 E. 6th St., New York, N. Y.

Пошукую краянів з села Кліщівна, пов. Рогатин: **ТЕОДОРА КІЗИМУ, МАРІЮ КОГУТ і МАРІЮ ГЕВКА.** Перебували в околиці Занесвіл, О. Хто би о них знав або вони самі, зволять ласкаво зголоситись на адресу: 30-31

MARIA STECHAK, зам. Lishchak,
932 W. 7th St., Cincinnati, Ohio.

Пошукую брата **ДАНИЛА СТАСІВ** з села Верчан, пов. Стрий. Голоситись на адресу: 29-31

FEDIO STASIW,
Box 43, Sun, W. Va.

НА ПРОДАЖ МАЛА ФАРМА

2½ акра, новий дім на 7 кімнат з ванною, стайня, 15 дерев овочевих. Ціна $2000, треба $800 готівки а решта на місячні сплати. Фарма в добрім положеню; 15 мінут ходу до шапи і до кари. В тих шапах звичайні робітники заробляють 18 до 24 долярів тижнево. В тій місцевости є церков і школа, костел і школа. Голоситись на адресу: 27-31

ALEX ZAKALUZNY,
111 Jacob St., Bristol, Conn.

Пошукую свого брата **ЙОСИФА ҐІНДУ** з села Вільки, пов. Сянік. Перед кількома роками перебував в Картерет, Н. Дж. Хто би о нім знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: 29-31

THEODORE GINDA,
Box 76, Carteret, N. J.

КОЛИ ВИ НЕЗДІБНІ ДО ТЯЖКОЇ ПРАЦІ, то учіть ся як продавати доми і обзнакоміть ся зі вказівками про парцеляцію землі, які вишлемо даром. Адреса: 29-31

MR. CHARAT,
45 W. 34th St., New York, N. Y.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, з добрим тенорoвим голосом, може учити хор і провадити школу дітий і уряджувати представленя. Самотний і охочий до праці. Ласкаві зголошеня просить ся слати на адресу: 26-31

M. M., c/o "Svoboda",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФАРМИ В НАЙЗДОРОВІЙШІМ ПІДСОНЮ.

Фарма 128-акрова, гарні великі забудованя, сад, 20 акрів грубого ліса, решта під управу, 2 коні, 16 штук худоби, 100 кур, 2 свині, качки, потік пливе побіч хати, земля першої кляси, всякі фармерські знаряди і ріжне збіже і картофлі. Ціна за всьо $3600, половина вплати. Є також 45 инших фарм до продажи межи Українцями і Поляками. Пишіть до: 29-32

S. MOSZCZYNSKI,
138 North Ave., Owego, N. Y.

Фарми і лоти на продаж!

Коли хочете купити фарму дешево і на добрих услівях і не ошукатись, напишіть до свого краяна, котрий спродає фарми і лота вже через 15 літ в місцевости, де є богато Українських фармерів, українські штори, 6 фабрик а 7 будують на 10 акрах. Робота іде день і ніч. Платня добра, приїзджайте сейчас а не пожалуєте до: 31-40

HARRY FANOK, Whippany, N. J.

НЕ МАЮ НІЧОГО СКАЗАТИ, А ХОЧУ ПОДАТИ ВАМ ФАКТИ А НЕ ОБРАЗКИ. Загостіть до мене і огляньте мій обшар землі, який маю на продаж, около одна година їзди з Ню Йорку. Великі фабрики, в місті школа, костели, склепи, а коли подобаєсь Вам тут поселити ся, то се мені дасть втіху, і тоді плачу кошта з Ню Йорку на місце і поворот (моя земля). Адресуйте: CHARAT, Room 610, 45 West 34th St., New York, N. Y. 30-32

ДАРОМ вишлемо 2 ІЛЮСТРОВАНІ КАТАЛЬОҐИ ріжних річий: як: годинників, каньцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бритов, светрів, шапок, капелюхів і много других всяких річий. Також посідаємо великий склад всяких книжок, як: біблії, байки, казки, коляди і календарі воєнні. Пишіть сейчас на адресу: —40

AMERICAN SALES CO.,
1926 W. Huron St., Dept. H.,
CHICAGO, ILL.

НОВІ ОБРАЗЦІ

правдиві фотоґрафічні репродукції з життя ГАРНИХ ЖЕНЩИН чарівних позах, кольоровані відповідно до природи. Висилаєсь в звичайних, замкнених пакунках за ціну 50 ц. марками, грішми або мані-ордером.

OWENS PUB. CO.,
Box 167, Woodcliff Lake, N. J.

СТАЛА РОБОТА

для

МУЩИН ЖІНОК І ДІВЧАТ В ВОВНЯНИХ ФАБРИКАХ

ДОБРА ПЛАТНЯ.

Знамениті відносини робітничі. Початкуючі дістають платню підчас науки. 27вс42

Безплатне Бюро праці.

Industrial Council of Passaic Wool Manufacturers

24 Lexington Ave., Passaic, N. J.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

УКРАЇНЦІ З ШІКАГО, ІЛЛ.

БРАТСТВО СВ. ЮРІЯ уряджує в суботу, дня 16. марта 1918 р.

БАЛЬ

в гали Івана Зубрицького, 1209 Вест Шікаго Аве., близько Рацін Аве.

Родимці! Прийдіть громадно, то разом забавимо ся, а не пожалуєте і повеселимо ся та відкинемо бодай на хвилю всякий смуток і нарікання — а ми певні того, що Вас вся журба опустить, єсли прибудете і почуєте гарну українську музику, а також не забракне тут всяких добрих напитків а за всяку добру услугу ручить комітет. 31

Отже не забувайте на адрес: 1209 Вест Шікаго Авеню, властитель галі — Іван Зубрицький.

Початок точно о годині 5-ій пополудни.
ВСТУП ТІЛЬКО 25 ЦНТ. ВІД ПАРИ.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР! Українці з Ню Йорку і околиці!

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ КРУЖОК ТОВАРИСТВА „ПОМОРЯНИ"

— уряджує —

ВЕЛИКИЙ ВЕЧЕРОК З ТАНЦЯМИ

або так звані

„ЗАПУСТИ"

в суботу, дня 16. марта 1918 р.
В PROGRESS CASSINO HALL,
28-30 Avenue A, New York, N. Y.

Початок о годині 7-мій вечер.
ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Просить ся о численну участь. Комітет Українського Музичного Товариства „Поморяни" постарав ся удоволити шановну публику, щоби з надходячим постом весело закінчити запусти. 31-32

Забава до самого раня.

На вечерку приймають ся членів до Музичного Кружка і до тов. „Поморяни".

Музика власна під управою п. А. Мачіна.

ПОДЯКА.

Я низше підписаний складаю сердечну подяку Хвальному Урядови У. Н. Союза за виплачене мені підмоги з фонду убогих за час моєї недуги. Най Бог уділить, щоби наша орґанізація зросла в сотки тисяч членів. — **Дмитро Дацько,** член бр. св. Николая, від. 300 У. Н. С., в Джанставн, Па.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ" потребує 16-до 20-літного хлопця до друкарської роботи. Платня після умови. Першеньство мають ті, що працювали вже в друкарнях. Голоситись сейчас до: 26—

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує посади; має добрий тенорoвий голос, може провадити хор і учити діти. Голоситись: 29-31

DIAKOUCZYTEL,
102 Oakland Ave., Jersey City, N. J.

КОЛИ КОМУ ТЯЖКО намовити несьвідомого Українця до читаня своєї ґазети, то се не повинно знеохочувати чесних Українців від дальшої аґітації. А от редактори не знеохочують ся писати, хоч часто за їх працю їх ще й лають. Спільна праця всіх людий доброї волі мусить колись увінчати ся успіхом. Тому намовляйте кождого до передплати на „Свободу".

Богато людий недужих. Чому? Бо не зовсім правильно вилічені.

Dr. S. P. MANSHIP

дасть пораду для Вашого здоровля таку, як потреба вимагає.

Ми лічимо успішно всі хронічні, нервові, кровні, нашкірні і инші недуги.

Ми приміняємо найновійші методи лічення, які скоро і певно Вас вилічать.

МИ НЕ ЛІЧИМО, ЯК ПІЗНАЄМО, ЩО ХОРИЙ Є НЕ ДО ВИЛІЧЕНЯ.

В нашім офісі лічимо мужеські і женські недуги при 20-літним досьвіді і при помочи всіх засобів. Лічимо при помочи електрики і механічних приладів, котрі мають признанє військових лікарів і то є наша спеціяльність при лічeню всіх недуг.

Говоримо Вашою мовою

Prof. Dr. MANSHIP

наслідник проф. Dr. SLOAN-А СПЕЦІЯЛІСТ

Напроти склепу Kaufman Baers

408 SIXTH AVENUE, PITTSBURGH, PA.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: Щодня від 9. рано до 8. веч.; неділі від 9.30 до 1-ої в полуд.

ЧИ ВИ ХОРІ?

Станьте і застановіть ся.
НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ.

Ми відкликуємо ся до хорих людий нашого краю, які терплять через довгі літа і не знаходять пiякої помочи.

DR. SELKIN і DR. GLASSMAN, винайшли свою власну методу, яка протятом літ корисно помогла тисячам людий і також поможе Вам.

Спеціяльне лічене хорої крови і закажене крови. Коли ви нервові і чуєте ся хорим і умученим рано, то ви безуслівно потребуєте нашої помочи. Коли Ви чуєте біль в крижах, в нирках, в міхури, біль або заворот голови, БОЛІ АБО ГАЗИ в жолудку перед або по їдженю, біль в суставах або ногах, ревматизм, болі в кишках, кровавлене або гемороїди, то ви потребуєте нашої помочи. Ми лічимо при помочи електрики і X-Рей машин і уживаємо ростинного зіля і корінья приготованого в нашій лябораторії.

Наш цілий дім має 4 поверхи з дванайцяти приватними лічничими кімнатами з найновійшими електричними машинами. Нема такого другого місця в Ню Йорку, яке може вам помогти, без ріжниці чи недуга триває вже довго чи коротко. Дуже уміркованi ціни для працюючих людий. — Прийдіть і переконайте ся самі в офісі. 30вс—

Dr. S. J. Selkin i Dr. I. Glassman, 182 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

(коло 31-ої улиці).

Години офісові в будні дни від 10. рано до 8. веч.; в неділі від 10. рано до 1 пол.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ЇЇ МОЖНА НАЙТИ.

І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR **Dr. ALDEN** 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої. В неділі від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасьте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіня і усунуть всякі непевности.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладжене. Все тут як найліпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне застосуванє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при примінено найновійших метод у лічeню.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болі в крижах, втрату памяти, битє серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болі голови, дрощі, прищі, ослаблене членів тіла; боляки, скірні вискди, катар, пече Вас горло, болі жолудка і в крижах, болі горла, горячку, запір, ревматичні болі, прищі? Сі як і другі недуги є першою проявою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я поможу Вам в скорім часі. Я лічу сам причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зволіканє є небезпечне. 77-89—

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ЗНЕВІРЕНІ і ЗНЕОХОЧЕНІ

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

котрі терплять на якубудь хронічну, нервову або збірну недугу, прийдіть до мене ще сьогодня без ніякої оплати. Моя порада і спостереженя не будуть коштувати Вас нічого. Цілковита фізична екзамінація при приміненю X-Ray апарату відкриє Ваш дійсний стан і слабість.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Одна візита упевнить Вас про мої спосібности і вдоволить Вас, бо я даю результат в скорім часі. Я лічу саму причину стану недуги а обяви сейчас зникають.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне приміненє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які добрі успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лічeню.

Не пробуйте всяких способів. Не тратьте часу і гроший.

Прийдіть ще нині. Я радо розмовлю си з Вами. Я маю девці з найновійших електричних апаратів і X-Ray машин на лічене хронічних, нервових і збірних недуг. Коли Ви недужі, то посьвятіть хвили часу, щоби поговорити зі мною. Радо Вас прийму. 158—

Години офісові: 9. рано до 4. попол. Вечерами від 6. до 8.

DR. LEWIS

749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Streets New York

В неділі і сьвята від 10. до 2. попол.

Сими днями вийшла з друку книжочка про Митрополита АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Ціна 25 центів.

Сю книжку можна купити у "SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J

СТІННИЙ КАЛЄНДАР на рік 1918

Сей знаменитий календар з біблійним текстом до читання на кождий день містить в собі дванайцять програмових образків, між знаменитих артистів, котрі представають дванайцять подій з життя Ісуса Христа.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 25 ЦЕНТІВ.

Для книгарень і агентів відповідний опуст.

Замовлення посилайте марками почтовими на адресу: 23—32

UKRAINSKA KNYHARNIA
im T. Szewczenka,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

Др. ІВАН СМІТ

ДІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТЕЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ НІС, ГОРЛО, УШІ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 17—

Dr. JOHN SMIT, Jr.,
827 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—7 вечер, а в неділі і святки від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493

SANTAL CAPSULES MIDY
МОЧОВІ ВІДХОДИ
ратуює в 24 ГОДИНАХ
Кожда пачка має напись з Уникайте відробів
MIDY

НЕДУГИ МУЩИН
Я в одинокий спеціяліст недуг мущеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий уже сам знає і довгі літа практикує надане для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ,
П. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятницї від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

КРАСА СЄ БОГАТСТВО!
Памятайте панни і замужні!

ДАРМО порадимо як услугти з липи: волосся, вїжок, прищі, веснянки і вугри; як дістати густе, полискуюче волосся на голові; білу шию і руки; повний і округлий бюст. ПИШІТЬ сейчас по Вам трактат; спершу се до вас, як до приятелів а дістанете задовольнучу відповідь. МУЩИНИ—Ви також зверніть ся до нас, бо чисте лице, густа чуприна робить з старого молодим. Залучіть марку і адресуйте: 15—

THE SPARROW CHEMICAL CO.,
196 E. Fourth St., R-6,
NEW YORK, N. Y.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ДІКАР
(говорить по українськи)

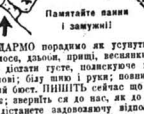

DR. KOLER є одиноким лїкарем в Пітсбургу, котрий відбув свої студії в Варшавї, має 28 літ практики; зверніть ся до нього в недузї. Я лїчу ревматизм, пропукнину, гемороїди, шкрофулю, недугуючі жолудок, печїнь, серце, мазуди, утробу, нирки, мишцї, шкіру, шийні, як і всї недугуючі мущини, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаємо при лїченю недуг крови. Годинник ся особисто, листовно не лїчу. 105—

Години приймує від 9. рано до 8. веч., в пятницї від 9. до 5. попол. в неділї від 9. до 2

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ

Кождий дістане даром Гороскоп, або Астрономічний Вороскоп, який предскаже будучність кождої особи від дитинства аж до гробу; в також 70 гарних образків в двох цїлкових томах з рамця. А також много инших цїкавих річей, якими самі розвеселитесь а рівночасно розбудете велике зацїкавленє у других і можете заробити добрі гроші. Пишіть 5 цент. марками на Гороскоп і каталог. 23—

UNIVERSAL SALES HOUSE,
205 E. 14th St., New York City.

„Вислухай і другу сторону"

„Audiatur et altera pars".

У давних Римлян говорило ся: „audiatur et altera pars", себто: не суди на чиюсь одну сторону, а „вислухай, що скажуть і з другого боку". Бо коли розсуджуючи якусь-там справу, послухаєш одного, то моя ще діло так показуєть ся, а послухаєш другого, — аж воно зовсім инакше виходить! Тим то й слід вислухати, що скажуть з другого боку.

Отак же воно й з тим судом про руське військо, про руських салдатів. Всюди їх лають, всї їх ганьблять, та всякі ганебні приклади приводять. Як перше над міру величали, так тепер над міру ганьблять. — Перше казали: наші вояки — се „охорона нашого жита", наші салдати — се „чудо богатирськ", наше військо — „се наша слава перед цїлим світом!" Так казали, писали. Тепер кажуть наші вояки — се наші зрадники, се „чудо-рысаки" (себто лїтають, як баскі коні), наші салдати — се наш сором перед цїлими людьми!

Се так розсудили, вислухавши тільки одну сторону, що салдати „тїкають з поля бою", кидають позиції цїлими полками.

Є такі, що тїкають з боєвища, є такі, що кидають позиції без наказу старших. Се правда. Та чого-ж говорити тільки про таких, та ще й не говорити, через що ті люди тїкали, через що вони кидали своє товаришоство?

А чому-ж так мало говорять про тих, котрі оставались перед погибелї і смерти, котрі пістались на віки на полях, та ю ярах глибоких?

У нашій газеті був поданий переклад одного листа, що написав один вояк до товаришів робітників. Того листа не можна було читати без сліз! І богато людий плакало, читаючи, як погибали, ні за що, наші вояки в карпатських горах і долах, безоружні, безпорадні. Старший уряд військовий, не думаючи про все те, про що слід було думати, розпляндував початок війни так, аби наше військо йшло, аби Австрію, щоби рабом Карпати, пробираючись через карпатські проходи, і наші вояки йшли, не противляючись, ішли покірно, терплячи холод, голод, усяке лихо, а коли загнались аж у Зенгрію, вороги застукали їх у гих карпатських ярах, припертих до крутих гір — і били тих наших нещасних, безоружних вояків, котрі замість знарядів, яких не було, відбивали ся тільки камінєм... І сили їх, як безпорадних звірюк у пастцї, били „як скотину". — пише той вояк у своїм жалїснім листї...

Нехай же рахують, скільки вратувало ся наших людий від того лиха; а то перерахує, кільки їх не „втекло" від смерти, скільки полягло трупом у австрійських краях! Ти, Господи, знаєш їх імена!...

Без числа зістають ся їх кістяки у „братських" могилах!

Про се забули, не згадують.

Не знають, не хотять знати і про те, скільки погинуло підло, тихо, у якімсь-там гнилім Стоходї — як наші люди, цїлі полки, затарасували своїм гілом стоходські болота, — для того, щоби по тих тілах, як по загачений греблї, могли переходити инші полки; і коли вони переходили, ті полки? Тоді, як їх у пень косили вистрілами вороги, маючи далеко красше становище, — на гористім березі Стоходу! А наші все йшли і йшли через болотяну долину. Так було приказано.

Про се теж не говорять!...

А чи думав колись хто про те, що то значить, як говорить ся про якийсь полк, що він уже не раз „доповнений". Се значить, що цїлі тисячі з нього не втекли, а полягли безвістно на страшнім боєвищі...

Чи всї уявляють собі, що то значить „жарковй бой"? Се також пекло, про котре і той, хто його бачив, не може розказати докладно! Від того страхіття люди тратять розум, роблять ся божевільними... Смертельний огонь, як море, обхоплює всє і все!

Чи кождий з тих, хто кидає докори, устояв би проти того пекла?

А газн? Нехай розпитають, що може дїяти ся з людьми, як на них повзе дивними филею нагла смерть!

Одначе богато людий вистоює. Та про таких не говорять.

Нагла смерть, всяке лихо — наземнє, підземне і надземне — мов із самих небес, вже 4-тий рік випробовує цілу вояцькоі душі!

А щеж усяка зрада, запродайство з руки тих, що привели вояцькоі долею з початку війни, що давали приказ після страшних жертв віддавати позиції, віддавати кріпости, відступати на бік — дістаючись на поталу воровогни, щоби він бив у спину.

Таке „командованє" теж не могло заохотити вояків держати ся твердо... Не один з них міг задумати ся: „За що пропаду? Кому здасть ся на користь моя смерть, або ще гірше — моє тяжке довгіє каліцтво? Для чого все те?"

Віра тягнеть ся безмірно довго. Вона вимотала душу і в тих, що там, і в тих, що тут. Тих слів, що треба бити ся „до побідного конца" — вже ніхто не важить ся казати, або писати... Де він, той конець, та ще „побідный"?...

Бачивши, перебувши стільки смертельного лиха, стільки всякої втрати, стільки досади, трудно знаходити в собі творість духа, вірність „своїй повинности".

Не докоряти-ж тільки тим людям, що захитались, а треба знаходити добре слово — для тих, що віддали вже богато свого життя й здоровля на протязї нещасливої війни, що знаходять в собі силу ще й тепер держати ся!

Отсього вимагає справедливість.

О. П.

(„Газета Галицького Земства", ч. 98, з 25. жовтня 1917).

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПОРТГЕМПТОН, П.А. Секретарше св. Ольги, від. 318, просить усї женщини з Портгемтон, Зигфрід і околиці, щоби прийшли на мітинг згадного секретарства, який відбудеть ся в українській школї в неділю, 17. марта б. р., о 2-гій годинї по полудни, і записали ся до того секретарства. Прийдіть, Дорогі Сестрині, а ми Вас радо приймемо до свого гурту, бо наша повинність єднити ся під одним сильним прапором для сильної народної роботи. Нехай мій именем запанує щира любов і однодушна и примірна згода. Не відкладайте свого обовязку з дня на день, бо не знати, коли смерть може прийти кождої хвилї, а тоді що буде?... Вступайте в члени У. Н. Союза, бо се є найвищша і найбезпечнійша організація в Америцї. Не забувайте, Сестрині, що У. Н. Союз дає женкам дуже великі полекші і широкі права, тож здобувайте ся їх! Котра з Вас не може обовязків сповнити так як иньші, нехай обовязується ся на меньшу, але всї ми повинні надїяти до У. Н. Союза. Не забудьте: прийти громадно на наш мітинг в неділю! — Анна Казунька, предс.; Мелянія Мигдальська, секретарка; Мелянія Кравчишин, касїєрка.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Подають ся до відома членам тов-а ім. Івана Франка, від. 83, що квартальний мітинг відбудеть ся дня 17. марця б. р., точно о годинї 2-гій пополудни, в домї Укр. Амер. Горожан шц ч. 822 Порт Френклін стр. Просить ся всїх членів, аби зійшли ся, бо є много справ до полагодженя. Також будуть ся приймати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза за шалїсним вступного. Хто би мав охоту вступити в члени згадного тов-а і У. Н. Союза, нехай прийде на наш мітинг. — Від. тов-а ім. Ів. Франка.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Миролюбія Січинського, від. 146, подає до загальної відомости, що мітинг відбудеть ся в неділю, 17. марця б. р., о годинї 3-тій пополудни в Українськім Народнім Домї при 84 Грейлінг ує. Просить ся всїх членів прибути на час, бо є богато важних справ до полагодженя. Крім сего буде справоздане з вечерка і балю, який відбув ся 3. с. м. І прошу спішити ся зі своїми вкладками, щоб опісля спецїальних листів не висилати. Кождий член, котрий не вирішив своєї вкладки в означений день, зістане суспендований. Уважайте, щоби потім не було нарікань. — В. Гах, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє своїх членів і членині, що дня 17. марця б. р. відбудеть ся мітинг в гали парафіяльній, зараз по Службі Божій. Всї члени мають приконати ся і вирівнати свої довги. Маємо дуже важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить 50 цент., а уряднік $1.00 кари.—В. Худик, предс.; Гн. Вредзей, заст. секр. —

РАРІТАН, П. Дж. Бр. св. Михаіла, від. 332, повідомляє всїх своїх місцевих і підмісцевих членів, що квартальний мітинг відбудеть ся в неділю, 17. марця с. р., в домї І. Бригіди. Початок точно о годинї 2-гій пополудни. Кождий член обовязаний явити ся безусловно, бо маємо полагодити ся важні справи братства. Контрольна комісія має здати справоздане з доходів і розходів. Довгуючі члени мають вирівнати ся свої залеглости, бо в противнім разї зістануть суспендовані. Неявившийся на час виплатить кару 25 цент., а уряднік 50 цент. — Я. Данилюк, секр.

ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. Дж. Тов. „Українська Січ", від. 170, повідомляє своїх членів, що квартальний мітинг відбудеть ся дня 18. марта в салї церковній, точно о годинї 7.30 вечером. Покорно просимо явний явити ся безусловно, бо є важні справи до полагодженя. Тих членів, котрі був тимчого місцем суспендовані, просимо, аби прийти і вирівнати свої заległости, бо ми не будемо явних, як будете позбавлені всїх прав У. Н. Союза і товариства. На тім мітингу будуть ся приймати нові члени до У. Н. Союза і товариства за половину вступного. Просить ся принровадити хто по одному нового члена. — А. Тимчишин, секр. рек.

ІСТ ШІКАГО, ІНД. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 68, подає до відома всїм своїм членам, що квартальний мітинг відбудеть ся в неділю, 17. марця с. р., о годинї 3-тій пополудни в салї Сіверина. На той мітинг мусить безусловно кождий член явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мусять вирівнати свої довги, бо з противним разом рішатись свої права і втратить всї користи у відділї і в У. Н. Союзї. Неявившийся на час заплатить кару згадно товариства. — Й. Якиф, предс.; В. Лемінка, кас.; Т. Романський, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. Рождества Пресв. Богородиці, від. 259, повідомляє всїх своїх членів, що слїдуючий квартальний мітинг відбудеть ся в неділю, 17. марта б. р., в гали Данса, 45 Сівер Парк ві. Полїн. Початок точно о годинї 2-гій пополудни. На сей мітинг кождий член має явити ся, бо є богато справ до полагодженя. Довгуючі члени повинні вирівнати свої заległости, бо в противнім разї будуть суспендовані. Рівночасно подаємо до ласкавої відомости всїм нашим родимцям в Сант Сайд і околиці, що на сім мітингу будемо приймати нових членів за половину вступного до братства і до У. Н. Союза. Також приймаємо дїти до У. М. Союза від одного року житя. Браття Родимцї! Користайте з нагоди, а не пожалуєте. — Т. Яремцьо, предс.; Е. Скородинський, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Михаіла, від. 90, повідомляє всїх своїх членів, що мітинг відбудеть ся дня 17. марта б. р., о годинї 1-шій пополудни, в гали церковній, як все. Просить ся всїх членів явити ся на той мітинг. Котрий член не явить ся, заплатить $1.00 кари, а уряднік $2.00. Будеть ся приймати нових членів до У. Н. Союза за половину вступного, а до братства після статуту. Сподіваємо ся, що всякий член придбає одного нового члена на той мітинг. Нашо вам належати до инших організацій, як є своя рідна, українська. Хто називають ся Українцем, той повинен вступати до У. Н. Союза. — І. Чепа, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Відділ 73 У. Н. Союза повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітинг відбудеть ся дня 17. марта с. р. о 2-гій годинї пополудни. Напоминаєть ся всїх членів, щоби явили ся, бо є важні справи до рішеня та полагодженя. Неявивший ся член заплатить 25 цент. кари, а уряднік 50 цент. Мітинг відбудеть ся в читальни, як зве. — Т. Гевка, предс.; Д. Бободик, секр.

РОЧЕСТЕР, П. П. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всїх своїх членів, що перший квартальний мітинг відбудеть ся в неділю, 17. марта с. р., о годинї 2-гій пополудни, в укр. гали при Ремінтон стр. Обовязком кождого члена є прибути на сей мітинг, бо є важні справи до полагодженя. Приїдуть ся на сей мітинг також члени, що кождий, хто не прибуде на мітинг і не заплатить своєї вкладки, або не доведе до пять днїв на руки секретаря „Michael Kuk, 25 Ферст ст.", буде рішуто суспендований. Також пригадуєть ся, що сей місяць є спеціяльний, в котрім нові члени можуть вступити до У. Н. Союза за половину вступного, а при обновлюю кождого члена є заохочувати бойдужих до вступлення в ряди членів У. Н. Союза. — Управ Братства.

ПОЗІР ГАМТРАМК, МІШ.

Місцеве Спів. Драматичне тов. ім. Івана Котляревського

відограє

В НЕДІЛЮ, 17. МАРЦЯ 1918 Р.

в гали „Української Хати", ч. 22 Грейлінг Ave., Гамтрамк, Міш.

„БОНДАРІВНА"

драма в 4-ох дїяч. б. відслонах Ів. Тобилевича.

ОСОБИ:

Стерюста, вельможний пан.... п. С. Лебедь
Чеслав Герцель, шляхтич.... п. Т. Бабяк
Гнат Бондар, старий козак.....
..... п. А. Атаманець
Тетяна, його дочка..... п-на К. Оленська
Марїя, господиня у Бондаря п-на К. Богач
Тарас, запорожець..... п. М. Куликич
Денис, парубок ..... п. М. Топоровський
Оксана, дівчина, його сестра п-ні М. Ш.
1. Запорожець..... п. С. Главатник
2. Запорожець..... п. Я. Бойко
1. Чоловік..... п. Я. Бойчук
2. Чоловік..... п. В. Левицький
1. Наймит..... п. Ів. Бінко
2. Наймит..... п. Ів. Федорів
Мордохай, жид арендар..... п. С. Дубик
Запорожці, народ, дівчата, челядь дворська.

По першій дії хор виводить короля, а також замашистий тропак.

Режисер Д. Атаманець.

ВСТУП 50 І 35 центів.

Початок о год. 7-ій вечером.

Нові чудово гарні костюми козацькі.

30-31 ВИДІЛ.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

Тов. Вільні козаки міста Львова устроює

В СУБОТУ, 16. МАРТА 1918 Р.

в концертовій гали У. Н. Дому, 217-219 E. 6th St., New York, N. Y.

БАЛЬ

Початок о годинї 6.30 вечер.

Музика добірна.

Вступ 25 центів.

Товариство „Вільні Козаки міста Львова" принимає нових членів без вступного. Хто схоче з сої нагоди „скористати, нехай зголосить ся на бали у секретаря або председателя не бінше! Информації. Місячна вкладка до товариства є 45 центів. Товариство виплачує в разї хороби 6 долярів тижневої запомоги і 100 долярів посмертного. 30-32

Українське тов. „Жеребецька Любов"

устроює

в неділю, дня 17. марта 1918 р.

(послїдна неділя перед постом)

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в концертовій гали У. Н. Дому, 217-19 E. 6th St., New York, N. Y.

Музика Тов. ім. Лотенка, яка управою п. П. Гуменюка.

Початок о годинї 6-ій вечер.

ВСТУП 25 цент.

Високоповажані Родимцї! Шст ся наближа, тудим не будемо. Користайте з нагоди, приходіть на нашу балю, щоби спільно забавити ся і розвеселити ся. З добра нагода для отсих вступив до нашого товариства без вступного. Члени побирають в разї слабости 5 дол. тижневої запомоги. Товариство платить посмертне в сумі 100 дол. — Невість Дячукі і Українське товариство „Жеребецька Любов" приймає до товариства також і дівчат, тож просимо Вас зголошувати ся до председателя, секретаря або касїєра при їх бажанї переходити на балю. Горим ся молодіже до товариства „Жеребецька Любов". 29-32

МУЩИНИ!

Коли терпите на недразненє нервів, утрату житевої сили і енергії, на хоробу жолудка і нирок, загальне осляблене, параліж, нічні поти з наслїдок слабости, болї з причини надмірного їдженя і пиття, або инших неосторог, то вам найвищий час нїкаїз 26-38

JUVITO TABLETS

ані є злагодженя з найбільшого лїчничого зїля в цїлім світї, дасть Вам скору і певну поміч. Прийшіть $1.00 за одну пачку або $5.00 за шість пачок. Коли бажаєте, щоби накупок забезпечити, то пришліть 10 цент. більше. Пишіть на адресу:

JUVITO LABORATORY,
South Hill Branch 25,
PITTSBURGH, PA.

В кождій українській хаті повинна знаходитись часопись „Свобода".

Стій і читай!

Наша фабрика предкладає Вам до купна РІЖНОРОДНЕ ОБУВЄ ЗА ПОЛОВИНУ ТОЇ ЦІНИ, яку Ви мусите платити в склепах.

Воно оплатить ся Вам написати до нас по каталог і переконати ся кілько можете заощадити, купуючи вирост в фабриці. 30-32

По подробиці і каталоги пишіть до нас:

INTERNATIONAL SHOE CO.,
not inc.
2319 Wentworth Ave., Chicago, Ill.
Dept. H.

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ!

Нововинайдена потенціяла мість „САЛЬВА",

котра є виробована зі старорозних зїл, вилічила богато людий в різних місцевостях, а в самім Вашингтонї много людий получили здоровля і застарших і кальокатів. Сия мість гоїть рани від полїчених, потовчена, пращі всїлякого рода і т. п.

Пробу заказана сейчас на адресу:

JURKO SAGAN 22-46
414 Queen St., Wilmington, Del.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода історії, повістї, оповіданя, байки, казки, співанники, молитвенники, образи патріотичні, релїгійні і много инших річей. Пишіть по каталог на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA, 66½
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

R. J Glick

АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING SHAMOKIN, PA.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школї або в своїй хаті під нашою дирекцією: старанна, цїкавотна їскора наука; приймають кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресуйте: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 East 14th Street, New York City. Телефон: Stuyvesant 923.

ФАРМИ!

МАСМО НА ПРОДАЖ більше число фарм рідної величини і ціни, що дуже добрі землї, обсїяних, з будинками і инчими, подобних сильних тютюн, вугля, нафти по Нью Йорк, Філадельфія, Бостон, Балтімор і инших фабричних місті і місточках. Дуже гарні ціни, нїяких, нїяких, фабрики, нїякі гатькі колїйок, дуже добрі для купівлї. Пишіть. По бажані інформації пишіть на адресу:

ФАРМИ,
c/o American Ukrainian Exchange,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

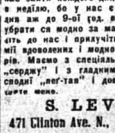

До Моїх Дорогих Приятелів:

Завощадіть для себе сей дохід, який задирає рітейлер а купуйте Ваші удяги апрост у фабриканта. Коли Ім оплачуєть купувати у нас, то І Вам належне дістанеть ся. Ми тепер одержали 5.000 пар сукна на убрання і пальцї. Можете до нас зайти кождого дня в тижнї в недїлю, бо у нас є отворене кождого дня аж до 9-ої год. вечер. Коли хочете убрати ся модно за малі гроші, то прийдіть до нас і приконайте ся до нашої якости. Маємо з спеціяльно грубого сукна „середну" і з гладким переводом убрани, сподні „вестан" і дещі сурдути. Відділ шите жене. 105к141

S. LEVINE,
471 Clinton Ave. N., Rochester, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОСИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСЇЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568.

ЗДОРОВЛЄ Є НАЙБІЛЬШИМ СКАРБОМ.

Коли чоловік є здоровий—то має всьо. Є доброї волї, тїшить ся житем, може заробляти, і через се йому нїчого не бракує, має всьо, що в теперішних відносинах може мати. І тому нашою першою задачею є удержати себе в здоровлю, а коли втратили, знова відзискати його стараємось.

Се осягнемо уживаном

БОСАКОВОГО ЛІЧНИЧОГО ГІРКОГО ВИНА.

Лїчнича сила сего вина була доказана в тисячах случаїв недуг і немочий жолудка, кишок, нирок і т. д. Воно помагає творитись новій, здоровій крови, усуває з тїла всї нечистости і дадя того воно є

ПІДСТАВОЮ І СКРІПИТЕЛЕМ ЛЮДСЬКОГО ЗДОРОВЛЯ.

Воно є виробоване з чистого вина, рїжних цїлющих ростин і корінців. Затим є природним лїком в його лїчнича сила є певним успїшною. Коли Ви терпите на жолудок, нестравність, нирок і инші долеглиности, то уживайте

БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО.

Поліпшенє Вашого стану побачите скоро по тім, що в короткім часї здобудете кріпке здоровлє. 19—

Ціна за фляшку $1.00, 6 фляшок $5.50, а 12 фляшок $10.00.

Наше вино не продасть ся як нашій, але ако лїк. Коли можна дістати в аптиках а також в лїцних гостинницях. Коли нема його у Ваших сусїдонї ськлянах, замовіть сейї прямо у фабрикантів.

Michael Bosak Company, Scranton, Pa.

DR. BROWN

дентист, 45 East 7th Street, недалеко церкви. NEW YORK, N. Y.

Чеські роботи лїкарсько-дентистичні по умірковапих цінах. При витягацї зубів уживаю спецїяльний спосіб для внечуленя, так що витягає зовсім не відчуває болю. Офіс находить ся в цїлі найновійші інструменти і є взірцево чистий. Пїшіть деякі

Сї практичні шевські знаряди $2.95.

Ми є у змозї продавати сї знаряди по спецїяльно і подано нїжше цїни, а се по $2.95 за комплєт, бо ми закупили по великій цїні великий запас, остаючий зі здержаної продажи широкозносного фабрика.

Не потребуємо вертати Вам увагу на цїну яку Ви платите посилаючи за напрасу черевиків для Вашої родини.

Ви можете легко заощадити 75% видатку на направі черевиків уживаючи наші знаряди, а кождий сего робітник направить і для Ваших сусїдів за добру платню. Богато то а наших гостинцїв заробить ся по $15.00 тиждень у вільнім часї, послугуючись нашими знарядами.

СЕЙ КОМПЛЄТ ШЕВСЬКИХ ЗНАРЯДІВ є для направи черевиків, чоботів, капелюшів, упряжи, банианих виробів і т. п. Кождий комплєт знаряди складаєть як подано на образку: з правдивих шкіряних ножів і запатків, копит, правила, рашпіля до шитя і клепи і шевської ями, дерівяна ручка до спомагання спрямованя ножів, точило гладкі, остріт пари затяків на направленя, 6-ох гладких голок до шитя упряжи, клямри, 8-шевський камінь до остреня і долотце. В дерівяній скрипочці і з всїми вказівками. Ми можемо доставити Вам шкіряні ножі, запатки, одятки і т. п. по цінах дуже низьких на будуще замовленя. Пишіть по докладнїйші інформації і по ренту. Замовленє при дорученю Вам товару С. О. Д. 26-31

NATIONAL CONSOLIDATED COMPANY,
152 N. Wells Street, R-602 Chicago, Ill.

Даром кождому бритва!

ПОШЛЮ ДО НОШЕНЯ ГРОШИ. Коли хочете мати гроші сховані в добім і певнім місци, то не носіть їх в кишенях, лише носіть їх в НОВІЗНАЙДЕНІМ ПОЯСї, який є зроблений з доброї і сильної шкіри, має свої 3 власні кишенї, а коли нашите сьвяток сп на шкіряній тасьмі. Можете носити сьвяток скілько хочете грошей в тім поясї, навіть і тисячі, а ніхто із Вас не впізнає і ніколи їх не згубите. Пояс є так зроблений, що пасує для кождого мущини і може тревати через ціле житє. Шлю лишень один пояс через кождий раз на $2.00. В додатку до пояса вишлемо Вам зовсім ДАРОМ добру голярську бритву, яка є зроблена з доброї англійської стали, гостить добре і гладко та може вистарчити на довгі роки. Таку бритву продають в других місцях по $2.00 і дорожче. Ту бритву дістанете даром, коли замовите сейчас новозвинайдений пояс. Коли отже хочете дістати сей пояс, то пришліть $2.00, а ми вишлемо сейчас поштою ново-винайдений пояс і бритву даром, або пришліть лише 25 цент. марками, а решту заплатите як принесуть пояс і бритву до Вашої хати. Пишіть сейчас на адресу: 28—37

PRACTICAL SALES COMPANY,
708 North May St., Dept. 19, Chicago, Ill.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА НА КОРОТКИЙ ЧАС.

Машини без труби і з трубою з 40 пісньми, один альбум, 100 шпильок лише за

$28.00

Завдаток $5.00 а решту заплатите при дорученю Вам товару. Всї замовленя належить адресувати до:

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 Grand St., New York, N. Y.

NEVER FELT BETTER IN MY LIFE

і я не втратив анї дня заробку. І переконав ся, що вїн бути здоровим, треба неодмінно розпочати ся всїх хатніх. Почав ся фабрики о 5 п. бізнес.

F. AD. RICHTER & CO.,
74-80 Washington St.,
New York, N. Y.

— SOROL —

яке успїшно кормить в молодику і вимивав, уменшує болї горла, головні і ушні, і є успішним проти ангіни.

І коли в родині окажесь ревматизм, подагра, невральгія, переставе ніхто инші недуги, як все можно ними помочи.

— PAIN-EXPELLER —

сего знаменитого домашного лїменту. — Сорок лїка 35 ц. в Пейн-Екселєр 35 і 85 ц. Продають сьвсї аптиках. Поручаю а фабрики о 5 п. бізнес.

F. AD. RICHTER & CO.,
74-80 Washington St.,
New York, N. Y.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНГЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє баданє.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя якихнебудь ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приряддя. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна нині вилічитись цілком лішне тимсамим способом без ужитя ножа.

Маю в посіданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і збадати зхорілі внутренности людського тіла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впроваджити струї електричного сьвітла в тіло і забити ними заразливі бакциль, які є причиною всіх недуг і людських недомагань. Той спосіб лічення є не тільки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилічимого, не підпиваюсь лічити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилічення, стараюсь вилічити в як найкоротшім часі. ГОДИНИ офісові в понеділки, середи і пятниці від години 9. рано до 12. в полудне. У вівторки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 9. вечер. В неділі від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНГЕР,
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елевейтру 3-ої евені і субвею.

ЗНАМЕНИТЕ НАСІНЄ!

Пишіть по наш гарний ілюстрований
КАТАЛЬОГ
НАСІНЬ 1918
який вишлємо ДАРОМ на жаданє тим, що мають огород або фарми.
WALTER S. SCHELL
1307-9 Market St.,
Harrisburg, Pa.
Пишіть виразно по англійськи.

Купуйте Календар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

Др. Еміль Айхель український дентист
49½—1st Ave., NEW YORK, N. Y. corner 3rd Street,

виробляє штучні зуби, котрі виглядають як власні. Вириває зуби без болю. Робота гарантована, ціни умірковані.
Години: від 10. рано до 9. веч. крім пятниці; в неділі від 10. до 2. попол.

Український лікар
Др. С. М. КАУФМАН
111 E. 7th St., New York City.
Спеціяліст всіх мужеських і женських внутрішних недуг. Лічить новими машинами електричними, уживає Х-Рей.
Години приняти: від 9. рано до 9. веч.; в неділю від 9. рано до 4. по обіді.
Телефон: Орчард 6352.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю
поручає свої терпливим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.
ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ (НАЙПЕВНІЙШИМ) УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—
Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнтів, успішно і не пропускаючи при помочи спеціялістів з Відня.
Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совітну і безплатну пораду.
На відповідь залучіть поч. марку.
Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Страшна кара для непослушних жовнірів.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Вісьмох мущин із Ст. Повл, Мінн., жовнірів народної армії в таборі Додж, Айова, заслано на довгий реченець до кримінала в Левенворт. А. С. Бромс дістав 20 літ арешту, полученого з тяжкою працею, а инші дістали по 25 літ. Вони є: В. Г. Трезелер, Р. А. Карлсон, Ґунпард, Джонсон, Форріс Камман і Микола Унгар. Вони всі члени соціялістичної партії. Бромс і Трезелер родили ся в Америці; инші родили ся в Швеції, але зложили заяву стати американськими горожанами, значить вибрали перші папери. Їх поарештовано зараз по дни 5. червня 1917 року, коли вони не зареґістрували ся; тоді їх засуджено на вісім місяців арешту. Пізнійше їх відіслано до табору Додж і приділено до війска, але вони не хотіли слухати офіцирів.

Кождий жовнір буде мати своє число.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Міністерство війни поробило всі зарядженя, щоби кождому жовнірови дати відповідне число, яко ідентифікаційний знак.

Нова позичка для аліянтів.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Міністерство фінансів виплатило передвчера дальшу позичку Англії в сумі 200,000,000 долярів за місяць март, зсумуючи сим загальну позичку тій державі на 2.250,000.000 долярів. Дано також 15-міліонову позичку Кубі. Обі позички дано на 5%. Загальна позичка в Злучених Державах аліянтам виносить 4.949,400.000 долярів.

Студенти на війні.

Чотири американські університети дали до армії 3.250 учеників. З них є:

Вісконзін (в Медисон) ..	900
Мінесота (в Ст. Пол) ..	850
Єйл (в Ню Гейвен, Конн.)	800
Мішіґен (в Ленсінґ)	700

Замикають коршми недалеко арсеналів.

Наслідком лихих впливів між жовнірами на острові Рак в Іллінойс, де є військовий арсенал, заряджено замкнути всі коршми у віддаленю пів милі, і всі підозрілі доми у віддаленю пять миль. Се зарядженє замкнуло двері 53 коршмам і 27 складам горівок.

Били Сондей їде до Франції.

Били Сондей, славний евангелицький проповідник, їде до Франції. Він каже, що „має охоту убити кількох Німців".

Домагають ся одного „безпивного дня".

На конференції зєдинених євангелистів центральної Пенсильванії ухвалено, щоби правительство завело в тижни один день, коли було би не вільно виробляти, продавати і уживати пива.

Тексас буде майже „сухий".

Сойм стейту Тексас ухвалив закон, аби від 15. цьвітня б. р. завести остру прогібіцію на 10-миленій території кругом кождого військового табору. На тім просторі замкнеть ся всі коршми і мешканці не будуть могли спроваджувати напитків навіть для своїх домашних потреб. А що в Тексас є дуже богато військових таборів, то тимсамим майже цілий Тексас буде „сухий", почавши від 15. цьвітня б. р.

Тексас проти заборони научуваня німецької мови.

Від часу як Злучені Держави виповіли війну Німеччині, американський антаґонізм супроти всього німецького дійшов до тої степени, що урядово заборонювано учити по школах дітий німецької мови. Таку заборону завело вже в себе кілька стейтів. Внесено також проект, аби таку заборону заведено і в стейті Тексас, але сойм відкинув її, заявляючи, що се непрактикований доси ніде звичай; що се трохи дивне і немудре, бо знанє мови ворога є потрібне для корисного провадженя війни. Хто знає німецьку мову, той скорше може вислідити німецького шпигуна.

Жид-соціяліст заповідає жидівські погроми в Московщині.

В нюйорськім „Русскомъ Словѣ" є поміщений отвертий лист до провідника американських соціялістів, Моріса Гілквіта. Сей отвертий лист написав якийсь російський Жид, соціял-демократ. Він взиває Гілквіта, щоби Гілквіт, яко провідник американських соціялістів, орґанізував тут армію для боротьби з Німеччиною і для ратованя єдности Росії, бо в противнім случаю обурений московський нарід буде громити Жидів у відплату за се, що заподіяли Московщині Троцький (Бронштайн) та инші Жиди. За свою політичну й економічну неміч, до чого допровадив Троцький, московський нарід буде кроваво мстити ся на всіх Жидах.

Державна інспекція угля.

З днем 11. марта війшла в жите постанова, що в копальнях угля має бути державний інспектор, який має наглядати, аби майнери давали чистий угіль.

Кілько коштує удержане американського правительства.

О деяких інтересних даних про се, що значить удержувати правительство, довідуємо ся з проєкту, який тепер віддано під ухвалу конґресу. Проект виказує, що кошти удержаня сенату (висшої палати конґресу) будуть виносити 1,813.082 долярів і 50 центів за 1918 рік. А що сенат радить в році найбільше 200 днів, то удержанє сенату коштує майже 9.000 долярів денно. Денна сесія сенату триває звичайно пять годин, отже одна година коштує 1.800 долярів. Коли приміром сенатор говорить цілу годину, то він один робить правительству 1,800 долярів коштів, а других майже 1.800 долярів коштує видрукувати його промову. — Щодо удержаня низшої палати конґресу то тут є більші кошти, бо низша палата має 435 членів, а висша лише 96. В проекті є зазначено, щоби на удержанє палати послів призначити 5,185.440 долярів, а що низша палата радить в році також около 200 днів і пять годин денно, то кошти удержаня палати послів виносять около 25.927 долярів денно або 5.185 долярів на годину. Коли отже послови позволять говорити одну годину про свою інтересну, але безкорисну для держави подорож до Японії, то державу коштує се оповіданє понад пять тисяч долярів. — В проекті є поставлене також жаданє, щоби віцепрезидентови Злучених Держав і презедентови низшої палати висигнувати по 5.000 долярів на автомобілі. Автомобілі, куплені для сих панів тому три роки, вже попсуті і їм треба нових. В проекті жадаєть ся також 30.000 долярів для двох стенографів, які є приділені для сенату, щоби списувати всі дебати послів. Жадаєть ся також 25.000 долярів для комісії розслїджувань, яка приналежить до сенату. В проекті є також жаданє, щоби до ріжних правительственних департаментів додати 2.321 робітників більше. — Крім того проект жадає, щоби відповідну суму ухвалити слідуючим департаментам:

податковий уряд	$16,550.000
міністерство війни	13,803.280
міністерство фінансів	10,397.713
міністерство внутрішних справ	5,187.155
міністерство промислу й торговлі	4,130.910
міністерство маринарки	1,958.004
міністерство почт	1,740.640
міністерство праці	1,219.470
міністерство судівництва	1,194.510
міністерство загр. справ	715.280
міністерство справедливости ..	622.080
Білий Дім, і т. п. (мешкане президента)	193.780

Инші асиґнати мають ся зробити: на парляментарну бібліотеку — $714.425; на ботанічні городи — $39.330; на бюро оцінок — $115.000; для комісії горожанської услуги — $518.650; на удержанє філій міністерства фінансів — $463,740; для чекарень, друкарень і т. п. — $1,607.000; на удержанє державних будинків — $94.203; на удержанє заведень міністерства загр. справ, війни і маринарки — $521.740; для апеляційного суду — $73.480. Разом на удержанє американської правительственної машини треба 70, 917.955 долярів річно.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

Ввіз і вивіз товарів у січни.

Міністерство торговлі оповіщає, що в порівнаню з січнем 1917 року в січни 1918 року упав вивіз споживних і фабричних артикулів, а підніс ся вивіз сирого матеріялу. Знова щодо ввозу, то в порівнаню з січнем 1917 року в січни 1918 року ввезено більше споживних матеріялів, а меньше фабричних і сирих матеріялів. В січни 1918 року зі Злучених Держав заграницю вивезено товарів на загальну суму 505,282.358 долярів (в січни 1917 року вивезено за 613,324.582 долярів); в січни 1918 року до Злучених Держав із заграниці ввезено товарів за 233, 949.081 долярів (в січни 1917 року ввезено за 241,793.282 долярів). Вивезено отже товарів за 108,042.224 долярів меньше, і ввезено товарів за 7,847.201 долярів меньше.

Чужинці, які голосували, не хочуть служити при війску.

В стейті Небраска є такий закон, що чужинець, який вибрав перші натуралізаційні папери, має право голосувати при всіх виборах. Тепер при асентированю виказало ся, що 736 мущин, які голосували вже при кількох виборах, внесли просьбу о звільнене їх яко чужинців від військової служби. З приводу того сойм в найблизшім часі хоче знести сей закон і заступити його инним, який не дав би права голосу тим, які вибрали лише перші натуралізаційні папери.

Патріотичний чужинець.

Австрійський підданий Петро Доржук, швець в Ґрінбурґ, Па., дав доказ, що любить Америку. Його заасентировано і відіслано до військового табору, а відтак звільнено, бо він фізично не надаєть ся до війска. Перед відїздом до табору Доржук закупив бонди позички свободи за цілу свою ощаджену суму, яка виносила кілька тисяч долярів. Рівночасно зробив тестамент, що по його смерти маєток, належачий до нього, переходить на власність правительства Злучених Держав.

Отворенє воздушної почти Вашінґтон-Ню Йорк відложено.

Назначений на 15. цьвітня б. р. реченець отвореня воздушної почти Вашінґтон-Філядельфія-Ню Йорк відложено на 15. мая б. р., бо ще остаточно не вибрано місць, де літаки мають ставати.

Підвишка платні для робітників в вовняних фабриках в Пассейк, Н. Дж.

Синдикат вовняних фабрик „Ді Індустріел Кавнсіл оф Пассейк Вул Мануфектюрерс" повідомив робітників працюючих у фабриках

Botany Worsted Mills.
Forstmann & Huffman Company.
Garfield Worsted Mills.
Gera Mills.
New Jersey Worsted Spinning Co.
Passaic Worsted Spinning Company,

що з днем 18-го марта 1918 року наступить загальна підвишка платні для всіх працюючих робітників.

Доходовий податок Ракефелера.

Іван Д. Ракефелер властитель копалень нафти і американський міліонер, заплатив 38,400.000 долярів доходового податку за 1917 рік.

Дичина знищила збіже.

З причини, що серни й инша подібна дичина знищила майже всі засіви в повітах Саюк і Річленд в стейті Вісконзін, внесено до сойму проект, аби через якийсь час дозволити в сих повітах убивати сю дичину.

Також „патріот".

Др. Томас Гаттон, лікар-дентист у Ню Йорку, взяв розвід зі своєю жінкою, Анною з дому Крамер. Яко причину розводу Гаттон подав, що жінка є німецькою патріоткою і тим нарушує у нього його патріотичне чутє...

Винайшов новий кріс.

Леві Ломбард в Бостон, Масс., винайшов, як сам твердить, новий кріс, який дає 33.000 стрілів на мінуту. Ломбард каже, що над сим винаходом він працював 37 літ.

„Сьвіжі" яйця...

До Ню Йорку прийшло з Шанґаю (Хіни) 900 пачок яєць.

Має серце на правій стороні.

Військова комісія в Беркелей Спрінґ, В. Вірджінія, відкрила, що Роберт Доман має серце на правій стороні. Його мимотого асентировано.

Умер у 102-гім році житя.

В Лїомінстер, Масс., помер 102-літний Йосиф Башав по 10-дневній недузї. Знакомі кажуть, що у своїм житю він ніколи не був хорий.

Кости коня зперед 2.000 літ.

Бостонський (Массачусетс) музей красних штук дістав тепер кости коня, який згинув тому 2.000 літ. Їх викопано в Хінах в провінції Гонан. Сього коня мав уживати до їзди верхом хінський монарх Ган, в 206 році перед Христом.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

И. Н., Ню Йорк (Бронкс), Н. Й. — Покликуючи ся на 29-те число „Свободи", де є поміщений касовий звіт У. Н. Союза, Ви цитуєте цифри в розділі: „Адміністраційні видатки", під яким є поданий загальний розхід на суму $11.072.56. Після Вас ся сума є завелика, бо адміністраційні видатки виносять лише $4.676.86. З приводу того питаєте, хто має рацію, чи Ви, чи секретар У. Н. Союза. — Щодо суми $4.676.86, то Ви маєте рацію, але щодо суми $11.072.56, то рацію має секретар У. Н. Союза. Ви взяли під увагу лише один розділ: „Адміністраційні видатки", а сума $11.072.56 відносить ся до цілої рубрики: „**Розхід**", до якої належать розділи: „Посмертне по бл. памяти", „Запомоги з фонду убогих" і „Адміністраційні видатки". Зчисліть отже всі цифри, які находять ся в рубриці „Розходи", а дістанете суму $11.072.56 яко загальний розхід.

Війна! Війна!

Вишлемо кождому найновійший Альбум з многими воєнними ілюстраціями. Ви певно ще не мали такого альбуму, котрий описує всьо докладно про війну. Довідаєтесь о дуже цікавих річах.

То є велика книжка, і є що читати. Ми Вам дамо зовсім ДАРОМ, тільки пришліть 10 ц. на пересилку. Спішіть ся бо запас малий. Адресуйте: 31чс50

UKRAINSKA KNYHARNIA, Dept. A., 1926 W. Huron St., Chicago, Ill.

ДАРОМ фарми
НЕ ДАЄМО АЛЕ ДЕШЕВО ПРОДАЄМО.

На українських кольоніях в стейтах Огайо, Пенсильвенія і Тенесі, межи містами Клівленд, Йонгставн, Ірі і Пітсбурґ. Землї нечищені від $4.00 за акер, на 10 літ виплата. Маємо також фарми з інвентаром і до рентованя. Купуючим звертаємо кошти подорожи. Пишіть по новий катальоґ до:

R. T. Hurdle Land Co.,
3349 East 55th Street,
Cleveland, O.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

Із 21 каміними ЖЕЛІЗНИЧНИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґваранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безуслівно точно і є спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желізницях, і ґарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) $5.95 і за звороти пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і єсли кому не подоба ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом покритий ланцушок з дармовіском додає ся даром до кождого годинника. 99ч—
EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

Через довгі роки, українські робітники (самі мущини) приходили до його приватного офісу.

Я є спеціяліст від всіх особистих недуг, як прим. геморогія і т. п. Хронічні недуги (у мущин), недуги крови, шкір, нирок, міхура і других органів. Нові або старі випадки. Не ждіть. Курація в офісі д-ра Брайна в умірковиних цінах. Я достарчаю ліки. Прийдіть вперше до мене, і заощадіть час, гроші і терпіня. 30 ЛІТ ДОСВІДУ. „Практика удосконалює".
ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візиті Др. Брайн може помогти Вам, як може бути вилічені і можливо вилічення, а також сказати Вам ціну.
В моїм офісі говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:
Dr. BRYAN, 333 East 17th Street, NEW YORK CITY.
(близько 2-ої евені)
Офіс отворений: від 9. рано до 8. попол., в неділі від 9. до 1. в полудне.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.
Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого иншого. Уживаємо найліпших способів лічення в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Геморогія рішучо лічить ся без операції і болю. Ревматизм і всі недуги крови і нервів, без огляду як старі і тяжкі, скоро лічить ся при помочи найновійших видатків. 104—
І подумайте над сим! Ні один долар заплати, аж Ви зістанете вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В неділі від 10. до 1.
(Близько 75-ої улиці).
HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.
Доктор Васерман, який лічить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всі недуги крови і скірні вилічить в як найкоротшім часі так, що не потребуєте переривати своєї роботи.
Його офіс має нову машинерію до баданя і лічення недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лікаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилічити чи ні, позаяк невилічимої недуги він не бересь лічити. 106—
Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 10. рано до 2. попол. Голосіть ся особисто, бо почтою не лічу. Можете говорити по українськи.

ХОРІ ЛЮДИ!
ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ, ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ,

З дня на день з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилічив та скільки хорим я управильнив житє. Коли Вам житє надоїло радя пробуваня ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Вам стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам відкрито хорим поражить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, як: ослаблене, затроєне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—
Недуги полові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які переглядаю Ваші внутреності. Не кождий лікар посідає ті апарати, дл[illegible], що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всім

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.
Telephone Gramarcy 3823
Години приняті: від 10. рано до 8. вечер. В неділі від 10. рано до 1. пополудни.

ВІЛЬНЕ НА 60 ДНІВ.

ПРОБНА ОФЕРТА: Пішліть 25 цнт. на мужеський пасок або 40 цнт. на женський пасок на оплачене пересилки і т. п. Заплатіть $3.45 депозит при відборі в почти. Зачніть уживати сейчас і носіть пасок як вказано через 60 днів, а коли опісля будете в него вдоволені і щасливі з чудовою поправою Вашого здоровля; коли Ваше серце запалене вдячностію і Ви побачите, що мій пасок зробив Вам більше добра ніж всі медикації і лікарська опіка, якій Ви колинебудь піддавали ся, тоді зобовяжіть ся поручувати сі пасок своїм знакомим. Коли однак будете невдоволені при кінці 60-ох днів, тоді звернете пасок сейчас, а по сім я зверну Вам скоро Ваші $3.45. Се моя ґаранція. Коли Ви маєте ревматизм, сціятику, невральґію, параліж, катар, астму, запалене горла, нервовість, спазму, диспепсію, нестравність, болі голови, безсонність, слабість в крижах, геморої, запір, скрофули, опухнене, дрощі, водяну пухлину, недуги нирок і утроби, ослаблені органи, і всякі иншї дол[illegible], то я раджу дам Вам на двоміcячну пробу славний Powerful Electric Belt. Чому ждати погіршеня? Чи Вам лікарі не говорили, що вилив електрики відчуваєсь час по ужитю? Адресуйте: 28—
A. P. OWENS, Dept. E., BOX 167, WOODCLIFF LAKE, N. J.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ
нема лїпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю досвідчений і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчить ся в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Зважте, що наша школа є одною з лїпших в Америці. У нас є 8 машин з 1917 р. до науки. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25—35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьте ся з нами. Офіс отворений і в неділї.

Записуйтесь до нашої школи, — у нас є механік-професор Д. Лисиновнч.
ARENA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

Родимці! Читайте „Свободу" і приєднуйте для неї якнайбільше передплатників.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст
ЙОГО ОФІС ІСНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.
117 E. 17th St., Близько UNION SQUARE New York City.
Він уже вилічив тисячі людий і бажав би і Вас вилічити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, очеру, пропуклину, геморої, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болі крижні, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду. Запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лічив Вас ще не вилічив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилічить те, чого другі не могли.
ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.
За професійну обслугу числить низькі ціни.
Години: від 9-ої до 8-ої; в неділі від 9-ої до 3-ої.